

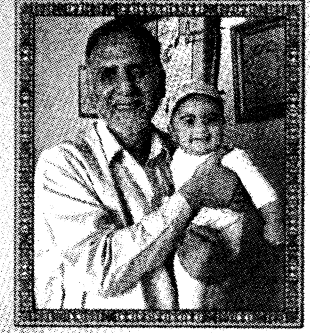
مکھیں ما

برجان بلوچ

مکھیں ما

برجان بلوچ

چم لنگ ء دل ناڈراھے ئے، انگت ترا آرام نئیت
تو گون هدا ء جیڑگ ئے، پرچا پہ ما گوریام نئیت
جاک انت ء سلوات انت ترا، هر مجلس ء هر رهسره
بهر انت جهان ء آجوئی، یکن بلوچ ء نام نئیت
کاروان سر انت تئی منزل ء، یک منزله هست انت دگه
نیست انت ترا حاجت کسی، بهرام کیت گوهرام نئیت
اشکت اے گوشاں هر دوئیں، جوراں شگانه جت ترا
واھگ کن ئے آزاتی ء، شپ کیت تئی، ء شام نئیت
روک دیدگاں مان نیست تئی، پرواه دل ء نیست انت ترا
برجان انت پشت ء کنز اتگ، چوشیں پتو بهتام نئیت
آبد آسکانی

RABEYDAAN PUBLICATION

ISBN: 978-622-7139-27-3

<http://baask.com/itityature>

مکھیں مات

برجان بلوچ

سرشناسہ: بلوچ، برجان، ۱۳۴۴-

عنوان و نام پدید آور: مکھیں مات/ شاعر برجان بلوچ.

مشخصات نشر: تهران، ریدان، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاہری: ۱۳۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۹۲۷-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: بلوچی.

موضوع: شعر بلوچی -- ایران -- قرن ۱۴

موضوع: Baluchi poetry -- Iran

ردہ بندی کنگرہ: PIR۳۲۵۳

ردہ بندی دیویی: ۸۹۹/۵۱

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۳۵۲۷۱

ISBN: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۹-۲۷-۳

rabydaan@gmail.com

نام کتاب: مکھیں مات

شاعر: برجان بلوچ

حروف چینی: محمد امیری

ویراستاری و صفحہ آرایی: عبدالماجد سپاہیان

طرح جلد: اقبال صابری

تصویر جلد: اسلم محتاج زہی

نوبت چاپ: اول، اسفند ۱۳۹۹

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۹-۲۷-۳

ناشر: ریدان

آدرس: تهران، نواب، مجتمع الوند، واحد ۱۰۳

شماره تلفن: ۵۵۴۳۲۲۹۸

<http://baask.com/literature>

۱۱	پیشگال (استاد عابد آسکانی)
۲۵	من ءُ برجان بلوچ (ابدالواحد و داریک)
۳۵	منی دو دانک (برجان بلوچ)
۴۱	سرباز ءُ لچہ
۴۴	کجام بودیک
۴۵	دیستون دُنیا اِنٹ
۴۶	یکرنڈے
۴۸	مکھیں مات
۴۹	گُتراک
۵۰	پُراہیں آزمان
۵۱	زہیک زہیک
۵۲	پاتیایے بوان
۵۴	ماہ ءُ بنی آدم
۵۶	بلوچستان گُوش ایت
۵۹	ہوناں پہ ہینار
۶۱	بے کساس انگت
۶۲	چاکر ءُ گُوہرام
۶۳	تاموری

I S B N: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۹-۲۷-۳

rabydaan@gmail.com

کتاب ءُ نام: مکھیں مات

لچہ کار: برجان بلوچ

گالسنج: محمد امیری

ترازکار: عبدالماجد سپاہیان

سرتاک سینگار: اقبال صابری

سرتاک ءُ بُت: اسلم محتاج زہی

چاپ: کیمیای حضور

چاپ ءُ نوبت: اول، اسفند ۱۳۹۹

دانک: ۱۰۰۰

نہاد: ۳۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۳۹-۲۷-۳

شنگکار: ربیدار

نشان: تہران، نواب، مجتمع الوند، واحد ۱۰۳

گوانک رد: ۵۵۴۳۲۲۹۸

<http://baask.com/literature>

۹۹	کے کے ءِ دات کنت وتوا جھی پہ وام ءِ بدل
۱۰۰	نہ گٹ اِنگ مئے گم ءِ درد ءِ داستان انگت
۱۰۱	هاکشانی کتگ لاپ سیری ءِ پد ءِ
۱۰۲	بے وس ءِ ارسین چم کے ءِ وِنتگ
۱۰۳	آبد ءِ سید
۱۰۵	وژدلیاں گوں جنیس زار ترا باور کنت (چاربند)
۱۰۵	من وِ هچ نیاں تو داتگ سر ءِ تاج منی (چاربند)
۱۰۶	امیت ءِ دھل
۱۰۷	گڑمبے
۱۰۹	کیچ ءِ چنال
۱۱۱	گونڈیں بالاچ شہید ءِ نام ءِ (چاربند)
۱۱۱	پہل بکن او وتن (چاربند)
۱۱۲	کرونا
۱۱۴	گامے ءِ گامگ
۱۱۵	پیریں مات
۱۱۷	کجااٹ
۱۲۱	گوں تچکی ءِ سرجم کتگ ایمان شما حسین
۱۲۲	داشت کنت اِشک ءِ کے وکاب شیلان
۱۲۳	بیا مرادانی دلجمیں سوہو
۱۲۴	کوریں باور
۱۲۷	دل پریشان مہ بئے نوکیں شہر ءِ
۱۲۸	اے گپ ءِ سرجمیں دنیا سہیگ اِنت
۱۲۹	بکن توکل بدئے یکرندے دنیا ءِ اے پیگام ءِ

۶۴	پہ امیت
۶۶	گُستیگ
۶۸	زگریں گم
۶۹	شان بلوچ ءِ
۷۰	دل ءِ بوجیک ءِ بیگواہی سرآتکگ
۷۲	نان ءِ امیت ءِ شدیک ءِ گُریٹ
۷۳	مڑاھ ءِ منگھ ءِ ملک ءِ سکندری پُروشتگ
۷۵	تنز
۷۷	کموکے انگت دل ءِ دار
۸۰	چانیک
۸۱	سیاہک ءِ نہ مَنوکانی نام ءِ
۸۳	ما نزانٹ
۸۵	واھک ءِ الھان
۸۷	کمال اِنت
۸۸	مردم دودیمی اِنت
۸۹	برزیں آزمان
۹۱	وپا ءِ راھ اِشک ءِ ناچ پرماتگ
۹۲	تھاری شنگ اِنگ بیا بیا بہار ءِ سہب نزیک اِنت
۹۳	تئی گُروناکی ءِ راست اِنت انگت ءِ پر نیست کچ
۹۴	دژمن
۹۶	زند تیلانک وِران اِنت ءِ سپر اوشتاتگ
۹۷	اے وتن او مکھیں مادر منی
۹۸	ستکگ ءِ بُرتکگ اِنت جگر راج ءِ

نامدات:

نذر پہ رڙن ۽ سرچمگ ۽ تچکين بلوچي شياھگ ۽ راست نبيسگ
۽ واستا جھدکنوکين هما واجهين برات ۽ بانکين گوهاراني نام ۽
کہ گون اوپار ۽ تپاکي ۽ لانکاش بستگ ۽ سيدھاشمي ۽ بلوچي
شياھگ ۽ راست نبيسگ ۽ نيشته کن آنت ۽ وانگ ۽ وانينگ ۽
دزگٹ آنت.

پيشڪال

واجه برکت برجان هوت، بُن ۽ بندر ۽ گون باهو دشتياري ڪوچو ۽ هوتا سڀادي ڪنت. آئي ۽ پيريس ڇهه همي بهشتين زيد ۽ لڏاڻگ ۽ مروچيگي پاڪستان ۽ سنڌه پرڪنگ (استان) ڪلڙ شاڪ ناميس جاگاهي ۽ جهمنند بوتگ آنت. اڻ ڇاگرد ۽ دان ڇم ڪار ڪنت بلوچ راج آباد آنت ۽ گيشتر ڇهه باگين دشتياري ۽ لڏ ۽ لوگ آتڪگ ۽ آباد بوتگ آنت. همد ۽ ڪشارڪاري ۽ لگ اڻگ آنت بندر ۽ شريڪي ۽ شريداري اش ڪرتگ آت ميزان ميزان ۽ همي ڇاگرد ۽ آبريچ اش وتي ڪت بزا ملڪ ۽ زمين اش ڇهه هندي مردماڻ پنه بها زرت آنت.

۱۹۶۵ ميلادي ۽ برجان همي دمگ ۽ هوت تاج محمد ۽ ميتگ ۽ پيداگ بوت. آئي ۽ دان ده درجه (رد) ۽ همود ۽ ونٽ ۽ دربرت. ديمتر ۽ بهت ۽ ياري نه ڪت پميشڪا آئي ۽ وتي وانگ ديم ۽ برت نه ڪت. ڪڏرتي اڻ وهدي ما هم سنڌه ۽ اڻ ايس ۽ هوت عيسيٰ ۽ ميتگ ۽ جهمنند اڻ ايس. هوت تاج محمد ۽ ميتگ ۽ راه ۽ پند، پاداني نيم هدار ۽ گيش نه آت. ۱۹۵۶ ۽ ميلادي ۽ من هوت عيسيٰ ۽ ميتگ ۽ وتي ڇم پچ ڪت آنت. بزا من ده سال ڇهه برجان ۽ سنڌ ۽ مستران. برجان ۽ واجهيس پت هوت حسن ۽ مني بوھيريس پت عبدالعزيز ڪه آ دمگ ۽ مزنيں نامدارين ۽ هزگاريں مردم ۽ آت ۽ سنڌه ۽ «عزيز» ۽ نام ۽

ہدامری نپس پت و پیم ء یک گپئی ء دیوانی مردے ات. آئی ء ہبر
ہوشاپتگیں ہبرات آنت. من ء ہنچوش گمان بوت گوشئی زاناں واجہ
ہوت حسن ء وتی ٹرائتوسی وتی ہرجانیں بچ ء بہ میراس بکشانگ.
گڑا من ہرجان جست کت کہ آئی ء لچہ کاری یا بلوچی نیبسیگ ء
ہب ء ہدوناکسی ہست؟ آئی ء ڈرائینت کہ ہو آئی ء چہ کیسانی
ء بہ گر گون وتی زبان ء مہر ء دوستی بوتگ. پیشن ء ایک ء رند
آئی ء یک ادبی چاگردے رسرات. آئی ء اد ء بازیں ادبی ء لچہ کاری
دیوانے ء بھر زرت ء لچہ گوشئی ء موہئی رسرات. لہتے چپ ء چوٹیں
لچہئی ہم پرست، بلے اد ء ورنایانی تہ ء آئی ء جوانیں جوش ء
ہدوناکسی نہ دیست. دیوان و ہد ء سر ء ہرجم دارگ نہ بوتگ ات آنت.
دیوان ء مردم کم ء گیش ات. مارا مئی دل ء تب ء اے نیمگ ء سکین
نہ رسرات، گڑا ما وتی پاد داشت آنت. چیزے لچہ کہ پرستگ ات دان
روچ مروچی پتینکانی میارانت ء مشکانی وراک. پد ء منی چماں ہم
جواب داتگ ات ہمیشکا اے رد ء منی ادبی جہد ہم کنٹ بوت آنت.
چہ ہرجان ء کہاں من ہمے مارات کہ آکمکے دلپروش انت گڑا
من آئی ء دل چت ء لاپ ء دات، ء گوشتوں کہ تو وتی پوتی ء پتینکان
پٹ وتی لچھاں درگیچ یک ہنچوشیں مردے ء بہ دے اش کہ آ پاک
نیبسی اش بہ کنت گڑا چاپ شنگی کاراں من وت کنناں. اے کار ہم
من وت کتگ ات بلے من چتو دیر نشتگان آ مردم تئی دست ء گور ء
بہ بیت جاگھے اگاں گالے سرپد مہ بیت چتو جست بہ گرایت.

ہرجان ء منی گپ ء پد ء مردمے شوہاز کت بلے شوہاز شوہاز
ء دیر گوست آئی ء وتی لچہ چت ء یکجاہ جم کت آنت. ۶ جنوری
۲۰۱۳ میلادی ء آئی ء لچھانی اولی دیتر «بے تاهیریں باہند» ء نام ء

مشہور ات دوئیں وت ماں وت، ہرات مٹیں دوست ات آنت گدرتی دوئیں
ہبرزانت، دیوان ہر، ٹرائتوس، ء سہل ء ٹرائی مردم ات آنت. راجی اڑ
ء جیڑوانی گیشنوک، زہر ء کھریں مردمانی دلانی جوڑینوک ء شیر
ء شکر کنوکیں انسان ات آنت. ہپت پستی اے دیم پرا دیمیں بلوچ
کتھم اش سہل بستگ ات آنت. اے سہل ء ٹرائی کار آیاں ہور ء ہمراہی
ء کتگ ات آنت. اے یک پل ء دوکلوتیں دوست ہجر چہ یک ء دگر ء
نہ بستگ ات آنت. ہرجان ہر ء ہرجان ہر ء ہرجان ہر ء ہرجان ہر
چیزے سال ء ما سندھ ء نشتیں، رند ء یک ہنچیں دورے اتک
کہ ما ء آلد ء لوگ وتی بنی ء ہپت پستی رند ء ہنکین، روایرشتی
بلوچستان ء آتکین. آ پیشن ء جہ منند بوت آنت، ما باگیں کزور ء،
روایرشتی بلوچستان مئی پیرنانی بہشتیں ہنکین ات. اد ء ہم ما چہ
یک ء دگر ء دیر ء گستا نہ ات ایں.

گمان کناں ۲۰۰۷ میلادی ء ہنکیجی ماہ ات آنت کہ یک برے منی
سر پیشن ء کپت. جست ء پرس ء رند، من واجہ برکت ہرجان ء جاگہ
درگیتک. اے وھدی مئی دوئینانی آریپ ء پوھیریں پت چہ اے
کوڑویں دنیا ء شتگ ات آنت. چد ء پیسر من ہرجان نہ دیستگ ات،
البت آئی ء مسترین ہرات دیستگ ات بلے واجھیں پتانی یک ء دگر
ء گور ء روا کنگ ء سوپ ء ما یک ء دگر ء بارو ء زانتگ ات ہمیشکا
ما زیت گون یک ء دگر ء ہورتور بوتیں چد ء رند ء وتی نند ء نیاد
ہرجاہ داشت.

وٹیک ء ہرجان ء اولی دپکپ ء من مارات کہ آئی ء چمانی
رژن کنٹ آنت، ء اے کپ ہم من مارات کہ آئی ء تہ ء یک
لچہ کارے ہست انت. سیمی چیز کہ من مارات آیش ات کہ آ وتی

باہندے پیداگ بوت۔ آئی ۽ دل ۽ تہ ۽ یک نوکیں جوش ۽ ولولے ۽ سر چست کت۔ آئی ۽ وتی گوشگ انت کہ چہ روچے کہ آئی ۽ بلوچی لچہ گوشگ بنکیچ کت گڑا آئی ۽ اردو ۽ پارسی لچہ کاری ۽ دست بڈ ۽ جت پرچے کہ آئی ۽ سسا ۽ تہ ۽ پیسر ۽ لچہ کاری ہست ات۔ کون یکیں دستونک ۽ پرہندگ ۽ آئی ۽ دریائیں دل ۽ چول، چوگان ۽ لگات انت ۽ اے سہرائیں گپے کہ ماتی زبان ۽ جاگہ ۽ درآمدیں زبان کپت نہ کنت۔

اے وھدی کہ سیدھاشمی ۽ بلوچی زبان ۽ تہ ۽ گام ایرکت گڑا آ وھدی بلوچی ادب ۽ کاروان چائی ۽ دیر درآتکگ ات۔ سید دیر پشکپتگ ات، چوش بگوش کہ آئی ۽ دنز ۽ گارآت بلے آئی ۽ توار پرجت ۽ گوشت کہ:

منی سستیں رواجاں چو مہ چارات

شمارا یک پہیک ۽ من رسیناں

سید ۽ راست گوشت۔ کمکے وھد ۽ تہ ۽ آئی ۽ کاروان ایوک ۽ نرسینت بلکیں سرگوازیں کت۔ یک وھدے ما دیست کہ کاروان سید ۽ گرد ۽ گار انت۔

ہمے پیم ۽ وھدے کہ امیتانی روچ ۽ پہ برجان ۽ ٹک کت گڑا شہ لنجیں شپ ۽ فروش وارت۔ برجان ۽ سالانی سپر ماہان، ۽ ماہانی سات روچانی تہ ۽ جت۔ آئی ۽ جھل ۽ دستونک ہما وت دوستی ۽ پیش دارایت کہ سید ۽ تہ ۽ پیداگ بوتگ ات۔ برجان وتی اندری باہنداں ماں «مکھیں مات» ۽ چوش درانگاڑ کنت:

چاپ ۽ شنگ بوت، ۽ ماں بلوچی ادبی دنیا ۽ تہ ۽ دلدوست کنگ بوت۔ اے دپتر ۽ ۲۲۸ تاکدیم ات انت۔

جنوری ۲۰۱۶ میلادی ۽ آئی ۽ لچہانی دومی دپتر «چنکے ہاک ۽ ٹرمپے ارس» چہ بہارگاۂ چاپ ۽ شنگ ۽ نیمک ۽ بازار ۽ آتک؛ اے دپتر ۽ ۲۸۰ تاکدیم ات انت۔ بزاں ہمے سئیں چاریں سالانی تہ ۽ برجان ۽ نام ماں ادب ۽ جہان ۽ جکسرات۔ اے درکت ۽ آئی ۽ روایرشتی بلوچستان، رودراتکی بلوچستان، ۽ مزن ہور ۽ سدانی لچہ گوشی ۽ ادبی دیواناں بھر زرت ۽ وتی لچہ کاری ۽ جوہر پہ خوانی پیش داشت ۽ وت ۽ یک دلدوستیں لچہ کارے ۽ بانداۃ ۽ منینت ئے۔

برجان ۽ لچہانی سیمی دپتر «مکھیں مات» ہمیش انت کہ شمنے داستان انت۔ بزاں برجان ۽ نی وتی پاد ادبی پدانک ۽ سیمی پدگ ۽ سر ۽ ایرکتگ ۽ برز ۽ سرکیان انت۔

شہسسا سیدھاشمی چہ کساں سندی ۽ یک راجدوست ۽ زبان پھازیں انسانے بوتگ۔ گوادر ۽ آزاتی ۽ جد ۽ جھد گون درآمدیں کارونیاں جنگ آئی ۽ بلوچ دوستی ۽ مسترین منانک انت۔ آئی ۽ چہ بلوچی زبان ۽ آیک ۽ پیش ماں اردو ۽ پارسی زبانان لچہ پرہستگ۔ وتی ماتی زبان ۽ آئی ۽ اولی لچہ گمان کناں ۱۹ دسمبر ۱۹۵۰ میلادی ۽ پرہستگ ئے۔ آ ہم ہدامرزی قاسم هوت ۽ سکین ۽ پد ۽ اے دستونک ۽ اولی دوئیں بند چوش انت:

ناگمانی چست بنت درکایت اپارگ منی

من دل ۽ داراں نہ بیت دل لہڑجنیں دارگ منی

کون اے دستونک ۽ پرہندگ ۽ سیدھاشمی ۽ تہ ۽ یک چاڑ ۽

برجان ۽ لچہ کاری ۽ تہ ۽ تو یک گمگماریں دردے مارئے کہ تئی
دل ۽ جھلانکیاں تیرک ۽ چیراگ جنت۔ داں کہ تو پہ وتی زند ۽ چاگرد
۽ مادنیں راہے شوہاز کت مہ کنئے تو وت ۽ چرے گمگماریں دردان
رستگار کت نہ کنئے۔ ہمے درد دیمتر ۽ پتو یک ابدی اندوھے پیداگ
کن آنت کہ تو داں زندگئے چرے گپچل ۽ درآتک نہ کنئے۔ ہمے
کھت ۽ کولنجاں درشان کنت ۽ گوشایت:

نہ کٹا تگ مئے کم ۽ درد ۽ داستان انگت
منی زمین وتیک انت نے آزمان انگت
چہ بازیں نالگ ۽ پریاتاں دُرستان دمہرتگ
کپوت گوں کوکواں کنت کسوے بیان انگت
بہ بوتیں گندئے دگہ یکے، مرتگ آت دیرانت
مناں تئی کوھیں کم ۽ درد ۽ دیمپان انگت
بلوچ تپاک نہ بنت ہور نہ بنت یک نہ بنت
کپایت مئے گوشاں ہمے کچلیں شگان انگت
مئے گپ توراتگ آنت واجکار ۽ چو گوشتگ
نہ بوتگ پرچی ۽ بُرگ منی زبان انگت
نزانکاریں ناسرپد ۽ تو بہ چار برجان
من ۽ گوشایت «پلانی» وت ۽ «پلان» انگت

راجے کہ چہ زانت ۽ زانگ ۽ زبھر بہ بیت، بے راہی ۽ بدراہیانی
آماچ بہ بیت، وتی سیت ۽ نپ ۽ مزانت، راستی ۽ ردی ۽ میانجی ۽
کشکے رست مہ کنت، وتی زند ۽ اگدہ ۽ مہ مارایت، مادن ۽ ہلایت

چو کاجو ۽ چو نہنگ ۽ من ہار باں کایاں
من باندا ہر بلوچ ۽ توار باں کایاں
مروچی یکے آن بلے، تُری او ماتیں وتن
پہ راج ۽ ہاتر ۽ من سدھزار باں کایاں
امیت ۽ توم ۽ ہمیشکا دیاں گوں ارساں آپ
وپا ۽ زید ۽ من سبزیں کشار باں کایاں
ابیتک آنت کاسم ۽ پازل اے گپ ۽ دربرگ ۽
من عابد ۽ سید ۽ رازدار باں کایاں
چو ہوت ہمل ۽ جیند ۽ نذر باں پہ وتن
چو میرکمبر ۽ سبزیں سگار باں کایاں
امیت ۽ اوست ۽ گوں برجان گوشایت تو باور کن
گوں راج لچھاں من بڈ ۽ بار باں کایاں

راستیں گپ ہم ہمیش انت کہ برجان ۽ یک گونڈیں مدتے
۽ ذراچیں سات ۽ سپرے جتگ۔ بازیں گر ۽ گئے ۽ ژیمب ۽ گرے
گوازینتگ چہ تھاری ۽ تاموریاں درآتکگ، دیردامنیں پٹ ۽ وڈئے پشتی
کتگ آنت، بے راہیں کوہ ۽ کبند ۽ سیاہ جڑاں گوشتگ، چو مزین ۽
مڑالڑیں کوران رمبان انت دیم پہ مرادانی منزل ۽۔ یک جاگھے
گوشایت:

تھاری شنگ اتگ بیا بیا بہار ۽ سہب نزیک انت
امیت ۽ بام ۽ داتگ مئے ودار ۽ سہب نزیک انت

من ہمے گال واہگ ۽ سندل ۽ کماۓ ۽ پہ برجان ۽ نذر کت آنت کہ
پہ آئی ۽ شرب ۽ یک ذروت ۽ ذرہبات ۽ پلیس سلامے:
چم لنگ ۽ دل ناڈراہے ئے، انگت ترا آرام نثیت
تو گوں ہدا ۽ جیڑگئے، پرچا پہ ما گوربام نثیت
جاک انت ۽ سلوات انت ترا، ہر مجلس ۽ ہر رہسر ۽
بہر انت جہان ۽ آجوئی، یکیں بلوچ ۽ نام نثیت
کاروان سرانت تئی منزل ۽، یک منزله ہست انت دگہ
نیست انت ترا حاجت کسی، بہرام کیت گورہرام نثیت
اشکت اے گوشاں ہر دوئیں، جوراں شگانے جت ترا
واہگ کنئے آزاتی ۽، شپ کیت تئی، ۽ شام نثیت
روک دیدگاں مان نیست تئی، پرواہ دل ۽ نیست انت ترا
برجان انت پشت ۽ کنزاتگ، چوشیں پہ تو بہتام نیست

ماں زبان ۽ ادب ۽ پڑ ۽ برجان ۽ کمکیں وھدے ۽ پر سوہی ۽ سوب
آئی ۽ زبان ۽ پھک ۽ پلگاری ۽ شیرکنی انت، چوناہا ہم باہو دشتیاری
۽ زبان ۽ چہ درآمدیں زبانان کم رنگ زرتگ، داں مرچیک ۽ اے دمک
۽ زبان ۽ زگری برجہ انت، ہر باندات ۽ بہ چارئے جہل دیم ۽ زبان
چہ آدگہ دمگانی زبانان بے کچوثرانت، زبان ہمود ۽ گیشتر لڑ ۽ گوڑ
بنت کہ جلگھیں شہرانت ۽ آ زبانان ساٹوک ۽ چیٹوک مہ بیت اگاں نہ
شہراں انگت زبان بودناک تر بیت،

چہ لوگ ۽ درنیا تگک آت، بلے برجان اے تکلپیاں نبارت گوں، آ ہر
لچہ گوشی، گپ ۽ گشتانکی دیوان ۽ سپاہ انت، یک تک مچنڈ ۽
مزن اوپاریں مردمے، دائم دپئے پر کندگ انت، تو گوشئے زاناں
چوشیں ہج دردے اے مرد ۽ پر نیست، برجان! تئی ٹیٹر ۽ سلام!
برجان ہمک راجی ۽ ادبی دیوانے ۽ ساڑی انت، پہ وتی زبان،
گلزمین ۽ دود ۽ ربیدگانی زندگ دارگ ۽، پھریزگ ۽ بودناکی ۽ شپ ۽ روچ
نہ چارایت ہر وھد چاڑگہ ۽ استیزگ انت،

یک برے یک دیوانے ۽ یک مردے ۽ برجان ۽ بارو ۽ گوں دگہ
مردے ۽ گوشت کہ اے مرد (برجان) اجییس مردے ہر بلوچی
دیوانے ۽ گوں انت، برے لچھے گوشگ ۽ انت برے گشتانکے دیگ
۽ انت، بلوچ ۽ گپ ۽ جنت، آئی ۽ بزگی ۽ بے چارگی ۽ چمداری ۽ گپ
۽ جنت، برے آئی ۽ ہک ۽ آجوئی ۽ گپ ۽ جنت چماں روکئے مان
نیست، دل ۽ ناڈراہے، گڑا ہم بہ گندئے ہمیش انت پہ بلوچ ۽ ہر
وھد لانکئے بستگ، ایشی ۽ جاگہ ۽ من بوتیناں من چہ نپاد ۽ بتل
سدر-نیا تگک اتان، نڑگ ۽ نارینگ ۽ ابید دگہ کاروں نہ کتگ آت،

اے مرد ہمے گپاں کنگ ۽ آت بلے چوش دلگوشئے گور نہ آت
کہ من آئی ۽ گپاں اشکنگ ۽ یاں، ۽ من یکیک ۽ آئی ۽ بہمانگی گپ
گوش داشت انت، آئی ۽ گوں کجام نیت ۽ اے گپ جت انت ایشی ۽
ہدا بزانت، من ۽ گوں آئی ۽ نیت ۽ تگواہ ۽ کار نیست، بلے برجان
۽ دیرچاری، بلندہمتی، توکل، راج دوستی، گلزمین ۽ زبان پھازی ۽ دردان
منی دل ۽ ہم نکش بست، گڑا ہمے درگت ۽ یک آزمانی وژبالیں
مرگے بال بال کنان ۽ آتک ۽ منی سسا ۽ ڈرچک ۽ لمبے ۽ نشت، چیزے
گالئے منی سسا ۽ گوچان ۽ میار کت ۽ شت کہ برجان ۽ بارہ ۽ انت انت،

جی بلوچستان تئی وشین واهگ ۽ الهان ۽
کورش گون البرز ۽ بے شک ۽ تئی سیاد انت

***

بلوچانی میار ۽ ڏوه چي انت
گون دنیا ۽ منی یکیس سوال انت

***

تهاری شنگ اٿگ بیا بیا بهار ۽ سهب نزیك انت
امیت ۽ بام ۽ داتگ مئے ودار ۽ سهب نزیك انت

***

هچ نه دیست اش بید ۽ بژن ۽ بزگی
كد كن انت وتواجهی بزگر منی

***

تهترین ۽ چه گوجاں یكروچے من تئی روتگاں
تو نه بئے برجاه وتی بن بیھی انڌالاں چه رند

***

پهل به كن او وتن من تئی هك ادا نه ڪتگ
بلے اے راست انت من هجبر ترا بها نه ڪتگ

***

او واجه تئی وڙ ۽ اے زند ۽ دو سئیں روچاں
من هچ ڦرد چه ترس ۽ وتی هدا نه ڪتگ

برجان وڙدلیانی لرتاں شمش
تهلیں گمانی کدهاں تو نوش دنیگا

***

هو مه ڪشات شومیں دهر ۽ تبد ۽ سوچاکیں لوار
په گومے امیت ۽ دنیا سمبهیتنگ یکے ۽

***

گون وتی شهزانتی ۽ ماتیں زبان برجان بگش
سرجمی ۽ سیمسراں آرتگ رسینتگ یکے ۽

***

تو که وتی ڪت وانگ ۽ زانگ
تئی بنت ڏرستیں گنج ۽ هزانگ

***

برز انت پمیشکا شان بلوچ ۽
مات انت بلوچستان بلوچ ۽

***

او برجان هما اوڻ ۽ اوشتات ڪنت
که پاگ ۽ پراڻو گون واسکوڻ بیت

***

ڪمکے انگت دل ۽ دار هلاس انت گم ۽ شپ
ڪمکے جل که روژنائی په تو پیداگ انت

تو آتکک ئے مئے بے وسیں ارسانی موکک ء
لوٹایت ترا نامداری ء مشهوری بے دگہ

من ء برجان بلوچ

آپ کت کوہے ارس ء اُپاراں
سینگ ء سینگیں دل نہ بیت رامک
در برگ بیت انت تو اکا بوان ئے
چہ منی چمان زند ء سر نامک

من نزانان گپ ء چہ کجا بنگیج بکناں پرچہ کہ مئے دوئینانی
ہمراہی ء آئیگ نہ انت. مئے دوستی ء مزنیں وهد ء زمانگے گوستگ.
من ء برجان کساس چل سال بیت کہ ہور ء یکجاہ ایں چہ کلرشانک
سند ء بگر داں پیشن ء کہ ما چہ لند بانڈی ء بگر داں روچ ء مروچی
کہ نی ما چک ء فماسگ ء رس اتگیں ء من چہ پاکیں ہاوند ء دوا لوٹاں
مئے اے دوستی ء مہکمیں رشتگ ء تیل ء مئے پدیریچ ہم برجاہ
بدارایت آنچوش بات.

بہ دنت تاهیر بے تاهیریاں گوں
پد ء پرمہریں دیوانے کنیں بیا
ہسد ء کینگ ء کستان بکنت گار
وپا ء آنچیں الہانے کنیں بیا

برجان ء لچہ کاری گیشتر کہ گوں راجی لچہ کاری ء رنگاں رتکک.
بلوچ راج ء دریں دود ء ربیدگ بہ بنت یا شاہگانین ء کلیں کلزمین ء
مہر ء واہگ، پچ ء پوشاک بہ بیت یا شگل ء شہدیں زبان ء دوستی،
بلوچ ء واری بہ بیت یا چمداری، بے زانشی ء بے وسی بہ بیت یا ہک ء
ہشتک، آئی ء لچہ کاری ء اے توامیں رنگ ء جنگ مان انت.

عابد آسکانی

۲۵ نومبر ۲۰۲۰

کزور - اشکستگ

دل ۽ بوجيگ ۽ بيگواهي سَراتڪگ
اميٽ ۽ گُڏسري واهي سَراتڪگ
هزار واهشت ۽ مرگ ۽ گيش بڙن انت
گُل ۽ وشاٽڪي ۽ دَراهي سَراتڪگ

مروچيگ ۽ ڪساس بيسٽ ۽ پنج سال پيش برجان بلوچ ۽ سَيدهاشمي
۽ ڪتاباني وانگ بنگيچ ڪٽ ۽ وتي شائري ۽ ڪشڪڙي هم مَئيٽ
۽ سَيد هاشمي ۽ رنگ ۽ رنگڙي زرت. يڪ گپي من پي برياڻي
گوشگ لوڻاڻا ڪه دوست ۽ سنگتاني ته ۽ نوڪيں رنگ ۽ نوڪيں مهمان
۽ نوڪيں ديوان ۽ رد ۽ بند ديوك برجان بلوچ بوتگ ۽ هاوند ۽ شگر
۽ مَنت ڪه انگت هم هست ۽ هست به بات ۽ اے ديوان سرجم ۽
برجم به بات انت. انچش بات. برجان ۽ هر وهڊ ٽپاڪي ۽ گپ جتگ ۽
برجان ۽ لچي ڪاري چه ٽپاڪي ۽ گالاڻا چه سريچ انت اد ۽ بچاراڻا وتي
ناتپاڪيں همبلاڻا چه گوشگ ۽ انت.

همبلاڻا بے سَنت ۽ بے پَتي ۽ جَنهدم ڪن ات
ناتپاڪي ۽ ڪروتڪگ چاڪر ۽ گوهرام ۽ پاگ

همينچو گيشتر برجان ۽ ٽپاڪي ۽ گپ جَتگ مٿي گور ۽ همينچو
چه ڪينگ ۽ مولاں ٽپاڪي ۽ هُنڊال ڪست داروڪاڻا گوجان ڪنگ انت.
ديوان گُڏيگر ڪنگ بوتگ انت بلے برجان دلپروش نبيتگ ۽ همے
ديوان وتي لوگ ۽ مهمان جاه ۽ برجاهي ۽ داشتگ انت. پي زبان ۽ راج ۽
هاٿر ۽ ڏني ديواناں بهريزيرگ به بيت يا ڏني لچي ڪار ۽ مهماناني آيگ

برجان ۽ آئي ۽ لچي ڪاري ۽ مني سنگتي ۽ لچي ڪاري هور بنگيچ
بيتگ انت. وهديڪه ما پيشن ۽ جهمند بوتيس ڪڙا برجان ۽ شائري ۽
هَب ۽ واهگ چو بے گومس ۽ مستيس ليڙو ۽ تَرات.
ما دپي دوست ۽ دلي دوستاڻا زانيس چو مچار
بيت بنگيچ هرچ چالے دڙمن ۽ چالاڻا چه رند

وهديڪه ما پيشن ۽ آتڪ ۽ جهمند بيتيس ڪڙا همے وهڊ ۽ زمانگ
آت ڪه برجان ۽ مولوي عبدالله روان بد ۽ محمد روان بد ۽ چه سان زرت
۽ هماياني رنگ ۽ لچي ڪاري ۽ ڪٽ. داں دو سَے سال ۽ محمد روان بد
۽ مهمان گس ۽ ڪه لچي گوشي ۽ ديوان بيتگ انت ڪڙا همے ديواناني
جارچين آت ۽ ديواناني گُڏي بهر ۽ ملا محمد ۽ لچي گون وشگئي
ونتگ انت. همے زمانگ ۽ برجان ۽ وتي شائري ۽ ڪشڪ ڪپت ۽
وشين ۽ جوانيس لچي ۽ پرست ۽ ڏروگ ۽ راستي چُش گيشينت انت.

اشڪ نه ڪت ڪس ۽ ڪيل ۽ ڪياس انگت

مهر ۽ ڪسَ نه انت هلاس انگت

ڏروگ بُراهدار انت سَمبهايت هرروچ

تَهليں راستي انت بے لباس انگت

واجه برجان ۽ داں مزنيں مُڌتے ۽ ملا محمد روان بد ۽ لچي نوار ۽
پيت بندان وشگئي ونت انت ۽ همے ميانجي ۽ آئي ۽ وتي شائري ۽
سَنچ ۽ هم تِج ۽ چورڪ جنان ڪت ۽ شريں اشڪي ڏروشم ۽ لچي ۽
نِشت. يڪ جاهے پي گُل ۽ بَڙن ۽ گوشايت.

مدم برجان ۽ واہگ بیتگ ۽ ہست کہ پیشن ۽ نوک باہندیں
لچہ کارانی واست ۽ یک ادارہے جوڑ بہ بیت بلے نزانان پرچا لہتے
سنگتان مدم ہمے جُہد ۽ دیم داشتگ ۽ وتی زبان ۽ دیمروی اش
اوشٹ ۽ آماچ کتگ۔ بلے برجان ۽ ہمے جُہد وتی لوگ ۽ مہمان جاہ
۽ برجہ داشتگ ۽ وت ۽ را اوشٹ ۽ آماچ نہ کتگ۔ یک راستیے
ایش انت کہ باز رند ۽ من چرے شیر ۽ شائری ۽ بیزار بوتگان گڑا
من دلپروشیں ہبر کتگ، پرچے کہ منے سنگتانی دل گوں مارا ساپ
نہ بوتگ آنت۔

اگان برجان ۽ جاگہ ۽ من بوتیناں بلوچی ادب ۽ پڑ ہلاس داتگ
آت بلے اے برجان بوتگ کہ وھدے من دلپروش ۽ دلپرکے بوتگان
گڑا منی دستئے گپتگ ۽ گوں نوکیں تَوکل ۽ دیم ۽ جُنزاتگین ۽ گوں
چُشیں گالان من ۽ دلبدی داتگئے۔

من کہ اھدانی سَنٹیں پَس دُشتگ
ہمبلان پَر من ۽ دَنتان دُشتگ
تَہنا دل سَیہ نہ بیتگئے تو دوست
واہگ ۽ راہ ۽ من اوں گل گشتگ
من چہ بنگیج ۽ لچہ کاری ۽
دل چہ توسیپ ۽ ستا ۽ شُشتگ
دژمن ۽ کینگ ۽ نہ کت ایرجیگ
مارا دوستانی دوستی ۽ گُشتگ
ہیر ۽ ہیرواہی ۽ لیب ۽ برجان
چے بیت بلے تریں تئی دل پُشتگ

۽ آیانی شوناگ بہ بیت۔ برجان ۽ پہ بلوچی ادب ۽ بودناکی ۽ ہاتر
۽ مدم پہ مردی وتی لانکئے بستگ ۽ دلپروش نہ بیتگ۔ ۽ لچھی
دُروشم ۽ وتی بیل ۽ ہمبلان چوش گُوشایت:

منے بہشت ہم چو جَنھدم ۽ تَرایت
اندر ۽ دل کہ سَک گمناک انت
سَبر ۽ اوپار ۽ گپ چے پیم ۽ بیت
منگھیں دیواناں مڑ ۽ جاک انت

۲۰۰۵ ۽ وھدیکہ برجان بلوچ وتی دیدوکاں دُروہات گڑا سنگتان
گُوشٹ کہ نی برجان ۽ لچہ کاری آسرا ۽ رسات۔ من ۽ یات انت ہمے
وھد ۽ زمانگ ۽ برجان وتی بازیں دوست ۽ سنگتانی منہ وار بوتگات
کہ آئی ۽ لچہ ۽ شیراں کہ بازیں دپترانی تہ ۽ شنگ ۽ شانگات آنت
آئی ۽ گُمک بکن آنت کہ ہمے لچہ ۽ شیر چَنگ ۽ نَزآرگ ۽ یک جاہ
کنگ بہ بنت تانکہ پہ چاپگ ۽ آسانی بہ بیت، بلے بژن کہ یک
سنگتے اوں دیم ۽ نہ کنزات۔ رند ۽ برجان ۽ چہ کیچ ۽ شگراللہ نامیں
مردمے لوٹائینت آئی ۽ زَزئے دات ۽ وتی شنگیں لچہئے یک جاہ ۽
نز آورت آنت ۽ ہماہانی یک بھرے «بے تاهیریں باہند» ۽ نام ۽ چاپ
۽ شنگ بوت کہ سنگت دُرسٹ ہیران ۽ ہبگہ بوت آنت۔

بیا بُوانات برجان ۽ شیراں چارات چونیں پربند آنت
لہتے گُھت ۽ بَش بَش لہتے بے تاهیریں باہند آنت

کناں من جُستے چہ بہت ء اکاں دُچار کپایت
ترا اوں روچے ناں روچے من ء کوں کار کپایت
ہمے کہ مرچی نہ منوک آنت منی بودشت ء
إسانی باندا چہ دست ء دپ ء دپار کپایت
اے کست ء کینک ء چات انت ہیال بکن برجان
منیگ ء تئی وڑیں مردم إشاں ہزار کپایت

برجان ء آئی ء جُھد ء آئی ء لچہ کاری ابدمان ء غیران آنت۔ من
یک کپے گوشاں داں وتی جُھدکنوکان شَرپ مدئیں گڑا بزان ات کہ ما
داں زندگیں کم شَرپی ء لوپ مئے گٹ ء دیک بیت۔ ء شَرپ داری چہ
مئے ہنداں لڈایت ء شَرپ دارانی ملک ء روت۔ ہما کہ شَرپ ء لائک
بہ بنت ہما کہ شَرپ گرز آنت۔ ماوت ء را نہ گرزوکانی سُرپ ء آرتگ ء
اوشترینتگ۔

آ روچ ء من چتور شמושکار باں کہ ما برجان ء دومی چاپ بیتگیں
کتاب «چنکے ہاک ء ترمپے آرس» ء دیمدرائی ء برجان ء لوگ ء
نشتگ اتیں ء دیوان ء پاگواچہ استاد عابد آسکانی ات۔ من ء اے ہم
شَرپات انت کہ ما لوٹات برجان ء کتاب ء دیمدرائی شَرپیں وڑے
ء گرگ بہ بیت ء بلوچستان ء گواس ء شائر ء ادیب ء زانتکار لوٹائینگ
بہ بنت۔ ء من ء اے ہم یات انت کہ اے دُرستانی ورگ چَرگ ء ہرچ
ء زمہواری مئے پیشن ء شہردار ی ء گبول کت آنت بلے بژن سد بژن
گس ء نہ لوٹات کہ برجان ء کتاب ء دیمدرائی شَرپیں ء مزین وڑے ء
گرگ بہ بیت ہمیشکا شہردار ء ہامی در ہم بند کنائینگ بوت۔ رند ء

مئے «رژن ء سرچمگ» ء کاروان ہر وھد ء ہر دور ء گوں برجان ء
سکیناں گوں نوکیں توکل ء ہمتے ء دیم ء جُنزان بوتگ۔ ہمے توکل
ء ہمتانی برکت ء ۲۰۱۶ ء کہ انگت پاگ گوں لنگیں پاداں گِرکان ات
برجان ء وتی دومی کتاب «چنکے ہاک ء ترمپے آرس» چاپ کت بلے
پہ شنگ ء تالان کنگ ء گنگیر کنگ بوت۔ آ دوراں پہ برجان ء آجیبیں
چاگردے جوڑ بیتگ ات کہ برجان ء چہ وتی نَزِگیں دوست ء سنگتاں
چہ نئیں مالی ء نئیں دستی ہچ وڑیں کمک ء امیت نیست ات۔ برجان
ء کتاب ء دیمدرائی ء ہرچ ء درچ کنگ ء واست ء دگہ الباریں مردم
ء ادارہانی ہم دیم دارگ بوت آنت۔ ایشی ء مسترین مَنون برجان ء
چمانی لنگی ات، اکاں ناں برجان ء ہچ وڑیں ادبی کارانی دیم دارگ
نہ بوتگ ات آنت۔ ء برجان ء بازیں سنگت ء شاگرداں ہمنچو وھد ء
پاس نہ بیتگ کہ برجان ء کتاب ء دیمدرائی ء وت بکن آنت۔ ء پد ء
برجان ء مزندلی ء بچارات وتی ہمے کتاب «چنکے ہاک ء ترمپے
آرس» پیشن ادبی گل ء ورنہانی نام ء نذر کت۔

بلے نزانان باریں کدی پیشن ادبی گل ء مردماں اے سما کپایت
کہ ما پرچا چوش کت۔ سید ہاشمی سستگیں دستونک ء تہ ء یک
جاہے گوشایت کہ یک مردمے ء داں چَل سال ء وتی زہم چو
دوستگیں بُرات ء تیمارات ء رند ء ہمے زہم ء گوں مردماں اے مرد ء
سَرِاش بُرات ء زہم ء نزانن من چے کتگ۔ ما وتی ندکاراں آیانی زند
ء کدی شَرپ دیک بنگیج کنیں، کدی اے مُردگ پرستی ء بُہتام چہ مئے
سر ء چہ دیر گیت۔

یک جاہے برجان ہمیشاں پہ بہت ء نام ء چوش گوشایت۔

اے بچکند ء سرپد ہم نہ بوتیاں بلے گل ء گچینکاری ء رند من وھدیکہ
ملا محمد ء گندگ ء کہ شتان گڑا من ء جست ئے کت کہ شمنے
دیوان چتور آنت؟ من سرپد بوتیاں کہ واجہ منے اھوالاں سھیک انت.
گڑا من پَسو دات کہ واجہ ما پیشن ء گل ء پاک دگرانی سر ء داتگ ء
ما وت (رژن ء سرچمگ) ء گلائشیں. ملا کندگ ء لگات ء گوشت ئے: نی
و شما سرپد بوتگات کہ من گل ملانی چکراں پرچا نہ کیاں؟ شما وتی
بیست سال پہ گل بزاں «پاک» ء ٹھینگ ء پہ ہدر دات ء زوال کت آنت.
نی تئیں برجان زان ئے کہ من پرچے مدام تئی ہمے جست ء پَسو
نہ داتگ ء بچکند اتگ ء گل ملانی دیوان ء بھر نہ زرتگ، برجان تو پہ
کے ء ادارہ جوڑ کن ئے؟ پہ اے نہ گرزوکاں؟ برجان پَسو دنت کہ
شما راست گوشتات واجہ شما اے مردماں شرتر زان ات ء جاہ کارات.
پاک ہج ڈول ء منے سر ء نہ اوشتات. من ء برجان ء رژن ء سرچمگ ء
نام ء چہ وتی جھد بُنگیچ کتگ ء تاں مروچی برجاہ داشتگ. آنچش
کہ من پیسر ء گوشت کہ منے بُنجَل برجان ء وتی دیوان جاہ بوتگ
ء آنکٹ ہمیش انت. ہمے جاہ ء ما تامرساچی ء پڑ ء ایرکپتیں. ملا
محمد روان بد ء بازیں گسمانکے تامر ء دُروشم ء جوڑ کت آنت. ء دو
برجان ء نبشتگیں تامر ہم رژن ء سرچمگ ء ادارہ ء نیمگ ء چہ جوڑ
کت ء راج ء دیم ء آورت آنت. تامرساچی ء پڑ ء من ء برجان ء هوریک
ء بے مراد ء تامر ء چہ بندات کتگ کہ بے مراد ء گسہ منیں وداریک
ء بوتگ ء تامرنامگ ء گپ ء گال ہزاں ڈائیلگ برجان بلوچ ء نبشتگیں
بوتگ آنت کہ راشد حسن ء سوچکاری ء چہ جوڑ بوت ء راج ء مہلوک
ء سک دلدوست بوت. بے مراد رژن ء سرچمگ ء تامرساچی ء بنیاد بوت.
برجان ء دیوان جاہ ء بزاں رژن ء سرچمگ ء ادارہ ء آزمانک ء پڑ ء کار

و پہ برجان ء کتاب ء دیمدرائی ء درستیں راہ ء در ڈنگر جَنگ بوت آنت
گڑا ما استاد عابد آسکانی ء سروکی ء برجان ء لوگ ء «چنکے ہاک ء
ٹرمپے ارس» ء دیمدرائی ء رسم گپت ء استاد عابد آسکانی ء مارا وشنام
کت. اے و آنکٹ ہج من ء آ دلگھریں روچ ہم یات انت کہ چو
تامرٹیک ء منی دیم ء انت. گچینکاری ء شپ ء من ء برجان ء حسن
جان کہ کتاب گس ء شتیں، کتاب گس کہ منے مراکشانی بُنجَل ات ما
آ وھد ء دیست چاگرد آرام ء دلکش ات ء ہرکسی لُٹانی سر ء بچکندی
گل رستگات آنت بلے ما نزانت کہ اے کتاب گس ء وشدلیں چاگرد
گڈسر ء دلرنجی یے کارایت. منے گل ء کانود ء رد ء بایدات گچینکاری ء
بس ادیب ء لچہ کاراں بھر بہ زرتیں بلے بڑن کہ «پاک» ء اے کانود
پروشت ء الباری ء بے لزانکی مردم گچینکاری ء آوار کت آنت. اے گپ
ء آنکٹ بَل دلرنجی ء نہال «پاک» ء لچہ کار ء زانتکاراں برجان ء دل ء
مسک ء پلگاریں زمین ء کشت کہ آیاں برجان ء سر ء بہتام جت کہ
مردماں ترا زر پہ کتاب ء دیمدرائی ء داتگ آنت ء تو ہرچ کتگ ء
وارتگ آنت.

آ روچی ایشانی دپ ء ہرچی آتک بزاں وتی دپاش نہ دزات آنت.
دگہ یکے ء منیک ء برجان ء نیمگ ء اشارہ ئے کت ء دزائنت شما
گلانی ہلائینگ ء نزان ات نی من آتکگاں بچاراں گل چتور دیم ء بَرگ
بنت. دگہ یکے ء گوشت کہ شما و اسل ء ہبر ء کنگ نزان ات... یک
روچے من ء برجان نبشتگاتیں گڑا برجان ء دزائنت کہ یک روچے
من واجہ ملا محمد ء گور ء پہ یک کارے نیگی شتگاتیں گڑا من
جُست کت واجہ شما منے پیشن ء دیواناں پرچا نیات وت ء هور
نکنات؟ گڑا آ روچی واجہ ء پَسو بس یک بچکندگے ات ء آ روچی من

کتک لچہ کاری ۽ دیوان ٹھینتگ ۽ لچہ کاری کنگ۔ جوانیں جوانیں ترز
۽ دھن ٹھینتگ ۽ گشندھی ۽ ساز ۽ زیمیل ۽ بازیں دیوان ۽ مراکش
برجم دارگ بوتگ آنت۔ سیاہگ ۽ راست نیسگ ۽ بابت ۽ جوانیں دلیل
۽ مٹانک راج ۽ دیم ۽ ایرکنگ بوتگ آنت ۽ بلوچ ۽ راجدپتر ۽ بابت ۽
برجان بلوچ ۽ وتی راج ۽ گون دلیل ۽ مٹانکاں جوانیں سرپدی داتگ۔
چہ ہمے راجدپتری گلگداراں یگے من ہم چہ برجان ۽ گپتگ۔ دگہ
یک گپے من ۽ آجگہ ۽ ہیران کنت آ برجان ۽ نیزگاری ۽ توک ۽ جوانیں
مہمان نوازی انت کہ اے راز ۽ من کہ آئی ۽ نزدیک تریں مردماں ہم
نزانان کہ برجان چے پیم ۽ چتور کنت بلے وت گوشایت کہ مہمان ۽
وتی روزیگ وت ۽ گون۔ چمانی نزوری دل ۽ نادرہی شوگر ۽ مرزپادانی
درد ۽ نادرہیاں چہ برجان ۽ برجان ۽ راج دوستی ۽ زبان دوستی ہچ کم
نہ تریتگ ۽ نزور نہ کتگ۔

پارسی زبان ۽ گوش آنت کہ شب دراز است و قلندر بیدار۔ دیمتر
۽ اگان زند ۽ موہ دات گون شما گیشتر گپ ۽ تران کناں، نی چہ شما
اجازت لوٹاں زندگ بئیں گندگ بئیں زندگ باتیں گندگ باتیں۔ اللہ ۽
باہوٹات۔

شمئے کستر - ابدالواحد وداریک

۱ دسمبر ۲۰۲۰ - پیشن

منی دو دانک

مروچاں نوکیں ٹیکنولوجی بزاں موبائل ۽ بازیں کارے آسان کتگ۔
دیمروی کتگیں راجاں کہ پگری رُدم زرتگ آیاں چہ ہمے آسراتی ۽
جوان تریں نپ ۽ سیت زرتگ بلے بزگیں بلوچ راج انچوش کہ شما
زانات کہ چہ دگنیا ۽ آدگہ راجاں چہ کم واندہ تر انت۔ چہ ہمے
نوکیں آسراتی ۽ چہ بلوچ راج ۽ باز مزیں سیت ۽ نپ چست کنگی
انت کہ چست کنگ نہ بوتگ۔

اگان یک واٹسپای دیوانے ۽ دوسد ۽ پنجاہ مردم ہم دیوان انت باید
چش بوتیں کہ یک سرپدیں مردمے ۽ یک سرپدیں رهشونیے کہ
کرتگ ات گڑا دوسد ۽ پنجاہ مردم ۽ چہ ہما سرپدی ۽ سرپدی بہ زرتیں
بلے چہ ہمے دوسد ۽ پنجاہیں مردماں ہر یکے چہ ہما سرپدیں
مردم ۽ شش ۽ ہپت جست بہ کنت گڑا آلم ۽ ہما یکیں سرپدیں
مردم دستاں سر ۽ کنت بلے ہمے درگت ۽ یک وشبہتیے ہمیش
انت کہ بلوچ راج ۽ بابت ۽ دنیا ۽ دیمروی کتگیں راج پہ درور پارسی
زبان ۽ مردم، انگریزی زبان ۽ مردم، تازی زبان ۽ مردم، ہندی زبان ۽
مردم بلوچ ۽ بابت ۽ راجدپتری انچیں گار ۽ بیگواہیں راز ۽ اسرالاں دیم
۽ آرگ ۽ آنت کہ چد ۽ پیسر بلوچ راج ۽ دیم ۽ نہ گوستگ آنت۔ پہ درور

گھتر انت چہ ہما ناسرپد ء کہ نمرانت من نمراناں، آتوں بازیں
چیریں گپ ء ہبرے دیم ء اتکک ء انگت دیمتر ء دیم ء کیت، ما
بلوچ بایدانت کہ وتی ماتیں زبان ء ارزشت ء سرپد بہ بئیں ء بزانیں
کہ مئے زانشتی بنیاد ء ہیرواہ کے انت ء بدواہ کے انت پرچے کہ
مئیں وتی ماتیں بلوچی زبان دگنیا ء ہچ وانگ جاہ ء دنیگا وانینگ
نہوگ ء انت، انچوش کہ مئے زبان ء ارزشت باز انت مئے سرڈگار
ء ارزشت ہم سک باز انت، ہمے داب ء مئے نامانی ارزشت ہم
سک باز انت، مئے دود ء ربیدگ ء ارزشت باز انت، مئے وتی برات
ء ارزشت سک باز انت، بلے دگنیا اے ڈرستیں ارزشت داریں چیزاں
بلوچ ء گور ء بیے ارزشت کنگ ء جہد ء دزگٹ انت، پرچے کہ ما اگاں
وتی زبان ء ارزشت ء مہزانیں، سیاہگ ء ارزشت ء مہزانیں، وتی
سرڈگار ء وتی دود ء ربیدگ ء برات ء ارزشت ء مہزانیں، گڑا ما آدکہ
سردستیں راجانی کلامی ء زمزیلاں پہ مڑاہ وتی گٹ ء کین ء پھر
بندیں، یک زانتکارے گوشایت اگاں یک مردمے ء دست ء پاد گوں
زمزیلاں بستگ انت آ زمزیلاںی سنگد گران نہ انت، زمزیلاں سنگد
بنت، مردم آجو کنگ بیست بلے چم زاہر ء یک آجوئیں مردمے ء
پکر بستگ آ ہجر آجو کنگ نہ بیت، ما بلوچانی یک نزوری یے
ایش انت کہ ما ہر وھد پہ درامدان تلوسیں ہمے درآمد دوستی
ء مارا زند ء ہر تک ء پھنات ء باز تاوان داتک، دگہ یک گپے ء
نیمگ ء بلوچ راج ء دلکوش ء ترینگ لوٹاں کہ یک بانکے ہست
نام ئے کارینا جہانی انت، بلوچی زبان ء سیاہگ ء ہیرواہی ء نام
ء گوں بلوچ ء سیاہگ ء راست نبیسک ء گوں بدواہی کنگ ء انت،
اے بانک یورپ ء نشتگ ء بلوچ ء تب ء سرپد نہ انت، بلوچی زبان

لبز بلوچ ء بزانت چی انت یک زانتکارے ء گوشگ انت کہ لبز بلوچ
ء بزانت بُرز گپ جنوک انت، دگہ یگے گوشایت لبز بلوچ ء بزانت
گروس ء تاج انت، دگہ یکے گوشایت کہ بُندر ء لبز بلوچ بابل ء
یک بادشاہے ء نام بوتگ کوروش اہمنش ء بابت ء و سید ہاشمی ء
گوشتگ کہ بلوچے بوتگ و اہمنشاں داں داریوش ء سوم ء بزاں ایران
زمین ء دوسد ء سی سال ء وت واجھی کتگ بلے نوکیں آراتی بزاں
موبائل ء مارا اے سرپدی ہم داتگ کہ ایران ء تہ ء ساسانی ہم
بلوچ بوتگ انت، چہ ہماہانی اہد ء زمانگ ء جوڈ بوتگیں بازیں
بت بزاں مجسمہ کہ ہما بادشاہانی شہانک ء شہزادگانی ٹیگ انت
دیم ء آرگ بوتگ انت ء پیشدارگ بوتگ انت کہ شہانکانی گدانی سر
ء پندول ء ڈراجیں پشک ء سیرگ ہمے شاہدی ء دینت کہ اے بلوچ
بوتگ انت ء شہزادگانی پراہیں شلوار بلوچی چوٹ ہم ہمے گپ ء
جن انت، دگہ یک گپے کہ دیم ء اتکک آش انت کہ ایران زمین ء
ہشت بادشاہ گوشتگ کہ آیاں بالاچ گوشتگ اش، بالاچ یک ء بہ گر
دانکہ بالاچ ہشت ء بیا اے بلوچانی دور بوتگ یک بالاچ بادشاہے ء
ڈوکیں زر بزاں سگہ ء سر ء بالاچ ء وتی اکس گندگ ء کیت کہ آئی
ء گلاہ ء سر ء کروس ء تاج ء نشان پر انت، دگہ یک گوشایت کہ
بلوچ سنسکرت ء دو لبزانت بل ء اوج انت، بل ء بزانت ڈڈین اوج ء
بزانت شر ء جوانین انت بزاں ڈڈین ء شرین، دگہ یک پارسی زبانزانتے
گوشایت کہ اگاں دگنیا ء تہ ء گوں راستی ء کارگرگ بہ بیت ء ہک
کنگ بہ بیت گڑا امریکا سہرپوستانی ٹیگ انت ء ایران بلوچانی ٹیگ
انت بلے پہ ہشکیں گوشگ ء کس ء ہچ نرسایت، مئے مستریں اڑ
ء جنجال ء نزوری نمرانگ انت، یک مردمے بزانت کہ من نمراناں

ء تب ۽ چہ سرپد نہ انت، بلوچ ۽ بُن روتگ ۽ ریشک ۽ گون ہمگرنچ نہ انت؛ آچتور منی زبان ۽ اڑ ۽ جنجالاں گیشینت کنت۔ من ۽ و وتی بلوچ کہ اگان آئی ۽ اربی بزاں تازی ونگ آئی ۽ تازی ۽ تب گون انت۔ تازی نُکتہ نزر گون انت، تازی ۽ تیہوری گون انت، آئی ۽ پگر ۽ مجگ ۽ تہ ۽ تازی تب مانریچک بوتگ۔ ہما بلوچ وتی بلوچ ۽ تب ۽ بُن روتگ ۽ ریشک ۽ نہ زانت۔ بلوچ ۽ بلوچ ۽ نُکتہ نزر ۽ تیہوری ۽ گوما سرپد نہ بیت۔ ہمے داب ۽ منی بلوچ پارسی زانت، بلوچ اردوزانت، بلوچ انگریزی زانت کہ وت بلوچ انت بلے دگر ۽ تب ۽ تہت ۽ پادگ ۽ بستگ انت۔ منی وتی تب ۽ تیہوری ۽ سرپد نہ انت گڑا بانک کارینا جہانی ۽ کہ یوروپ ۽ چاگرد ۽ ردوم زرتگ ۽ مزن بوتگیں زالبولے کہ آئی ۽ زبان، آئی ۽ دود ربیدگ، آئی ۽ تب، آئی ۽ دربرگ ہچ گون بلوچ ۽ سیادی نہ کنت چتور بلوچی زبان ۽ سیاہگ ۽ اڑ ۽ جنجالاں گیشینت کنت۔ بڑن سد بڑن کہ بانک کارینا جہانی ۽ یوروپ ۽ ہما راستی ۽ پلامرزی کنگ ۽ شریرداری ہم پولنگ کتگ، پرچا کہ پوروپ ۽ مردم دگنیا ۽ ہرچ ایردست ۽ بزگیں راجانی تچکین ۽ راستیں پلامرزی کنگ پہ وت ۽ پھرے زانتگ۔ بانک کارینا جہانی ۽ چہ یوروپ ۽ مردماں ہمے شریرداری پچگپتگ۔ اے بانک ۽ سیدہاشمی ۽ دابیں یک بے مٹ ۽ بے دروریں مردمے ۽ بے مٹ ۽ بے دروریں زانشتی ہما کتگیں کار کہ بلوچ ۽ بن روتگ ۽ ریشک ۽ گون ہمگرنچ انت اے بانک ۽ ڈالچار کتگ انت۔ بلوچی وتگڑیں سیاہگ ۽ درداں پیتکگ کہ بانک ۽ ہچ نیگی نہ انت روچے نوکیں رپک ۽ پندلے بلوچ راج ۽ دیم ۽ آرگ بوگ ۽ انت۔ چیزے ماہ پیسر لہتے مردم ۽ گوشک ات کہ داں بلوچ راج ۽ وت واجھی دست ۽ نثیت بلوچی سیاہگ ۽ راست نیسیگ

۽ جیڑہ نہ گیشرایت۔ من آسانی پسو ۽ چُش دیاں کہ اشانی کپ گون راستی ۽ ہچ سیادی نہ کنت بیا چاریں گرد راج ۽ کہ اشان وت واجھی نیست بلے اشان گون تپاکی ۽ وتی سیاہگ یکے کتگ۔ وانگ ۽ وانینگ ۽ دربرگ ۽ نبشتہ کنگ بوگ ۽ انت ہمے داب ۽ ملیاری ۽ سندھی راجاں ہم وت واجھی نیست انت بلے اشان ہم وتی وتی سیاہگ یک کتگ انت۔ ماں وانگ جاہاں، شہدربرجاہاں، رسانکدراں وتی وتی سیاہگ ۽ نبشتہ کنگ ۽ کارمرز کنگ ۽ انت گڑا مٹے دیم ۽ پندل ساچ اے اڑاند ۽ پرچا ایرکن انت، داں وت واجھی نہ رسایت سیاہگ ۽ اڑ ۽ جنجال نہ گیش انت۔ لہتے روچ پیسر پندل ساچار گوشک کہ زبان مُہم انت ۽ ارزشت دار انت، سیاہگ ہرچے بیت بہ بیت، پرواہ نیست۔ من گوشاں بیا زانشتی بنیاد ۽ ہمے چار ۽ ٹپاس کنیں؛ شانت زبانان دگنیا ۽ گپتاری دروشم ۽ وژنامی ۽ تاج سر ۽ کتگ یا نبشتاری ۽ دروشم ۽۔ انگریزی سیاہگ ۽ تازی سیاہگ ۽ درور مٹے دیم ۽ انت ما گندیں گپتاری دروشم ۽ زبانان سک دیر انت اے دوئیں مزنیں زبانانی زانتکاراں وھدے کہ وتی زبان نبشتاری دروشم دات انت۔ بزاں آب گیشینت انت۔ بزاں وتی وتی ہما توار کہ آسانی گور ۽ بوتگ انت ہماہانی آب اش ٹھینت ۽ اڈ گت انت گڑا ہمے دوئیں زبان بزاں تازی ۽ انگریزی ۽ وژنامی ۽ گون ہور وت واجھی ۽ تاج ہم سر ۽ دیگ بوت۔ بزاں زبان گپتاری دروشم ۽ انناں بلکیں نبشتاری دروشم ۽ دیمروی کن انت۔ دیمتر ۽ نہ زاناں پندل ساچ دگہ کجام کجام رپک، مُندر ۽ ہزاراں گون دیم ۽ کاینت۔ چہ سید ہاشمی ۽ رند تچکیں سیاہگ ۽ راست نیسیگ ۽ کار سدی سد استاد آبد آسانی ۽ وتی کتاباں نبشتگ داں مروچیگیں سیمسراں آرتگ ۽ سر

سرباز ۽ لڳه

جي مني پيشن گون گليس سرباز
 همدل ۽ همستڪ ۽ مني همراز
 کوچو مني مات ڏيه انت بهاراني
 باهو مني بندگان انت ڪشاراني
 سڌ انت ۽ مرز انت ۽ ڪشاورزي
 پيشن مني توسيپ ۽ ستا ڪري
 جڪيگور ۽ نزيڪ ۽ مزنگور انت
 ڪه اُدار باپتان ۽ گون هم شور انت
 ڪستڪ ۽ سيل ڪن گون ڪشاريڪ ۽
 شر بچار نوڪيس دور ۽ باريڪ ۽
 راسڪ سرباز ۽ مرڪزي شهرين
 مردماں ڪندڻي تهر په تهرين

ڪتڪ ڪه انون مني روايرشتي بلوچستان ۽ شياھڪ ۽ راست نبيسڪ
 ۽ ڪار جوانين رنگي ۽ وانگ ۽ وانينگ ۽ نبشته ڪنگ ۽ دربرگ بوگ ۽
 انت. اے پڙ ۽ لهتي نام گرگ لوٽانت ماسٽر ابدرشيد چهباري، استاد
 تاج مهمد ٿاهر، استاد ابدالگپور ڪوپچي، ولي زدگ سربازي، واجه
 مهمد پهرهي، واجه مهمد شڪاري، مولانا الي شاهو ماهيگير، هارون
 اهلاڪي، تارڪ هسين هوت، واجه مهمد اميري، يهيا چيدگ، واجه
 رهماندوست، واجه ابدستار بگڻي، واجه گني آديش، مسلم مراد،
 ابدالواهد وداريگ، هسن برجان ۽ دگه بازيں ورناء ۽ واجه ۽ بانڪي
 همي ڪار ۽ دزگٽانت. اُميتواران ڪه شياھڪ ۽ راست نبيسڪ زوت
 په دلجميس آپسرے ۽ رسايت زندگ بڻيس گندگ بڻيس زندگ باتيس
 گندگ باتيس.

بلوچي سبز بات

شمئي ڪستر - برجان بلوچ

۸ دسمبر ۲۰۲۰ - پيشن

ڪنارن سلامي ملا ڪزوريگ ۽
 سهتڪي ننداڻ دوست ۽ هوريگ ۽
 جي ڪليي ڪوهون ڪون ڪراماتاڻ
 مني واجه ۽ شاگرد وان انت آياتاڻ
 ڪيت مڙياڻ ڪون منگهياڻ اشار
 ڪه به بات اپشان دائم اڙت دار
 برجان سرباز ۽ چارئي چي چي ۽
 سد سلام بات ڪافه بلوچي ۽
 جي مني پيشن ڪون ڪليي سرباز
 همدل ۽ همستڪ ۽ مني همراز

ڪيت چراڪان ۽ ٿرانڪان ڪيشتر
 پهلوڻ نامداري ڪلام ڪادر
 پيرزباد ۽ بيار هال ۽ اهوال ۽
 برنج ۽ موش ۽ هامين ڪيت همڪ سال ۽
 شتر انت جاهاڻ يڪي پارود انت
 ڪه اد ۽ موسم جمبر ۽ نود انت
 جنگل ۽ هيٺ ۽ سهتڪي چاراڻ
 ميرڪ ۽ پيردان ۽ شبي داراڻ
 دروت ۽ درهيات بات باز ڪيشڪور ۽
 چه ڪديم نامدار بوتڪ هرچ دور ۽
 ني چد ۽ ديمتر منزلون هنز انت
 ڪه اد ۽ دائم جمبر ۽ شنز انت
 اينگو هر جاه من بور وتي تاتگه
 ني رواڻ داراڻ ديمتر ۽ باتڪ ۽
 هنگ ۽ مورتان هم سڪ من ۽ دوست انت
 ڪڙدر ۽ شهردر مني دل ۽ اوست انت
 شهڪهور ڪنديز ۽ گتان ياد انت
 ميتگان ميناني مني سِياد انت
 دپاڻ سلامي وتي وارسين هوت ۽
 پرمڙاه نشتڪ وتي ڪليي نوت ۽

★

انگت ء بڑن انت کہ من ء ما انت
 گوں نزانکاری ء اش ء آ انت
 ہور گوارایت ء نہاوشتایت آپ
 تئی ڈگار ء کہ بند اوسا انت
 درپہ در درملکاں بلوچ پرچا
 لاپ ء شوہاز ء شنگ ء تانا انت
 آس کپات سردست ء سگندان ء
 انگت تئی رہشون ڈوڈیس جئا انت
 راج منی وپنگ، چپ ء چاگرد ء
 دژمنان دیرانت دھل ء سرنا انت
 بے ہیالی پادان لپاشت چیزے
 جھل بوت چارات دیستوں دنیا انت
 راج منی بوانایت ء بہ بیت زانتکار
 یاہدا برجان ء ہمے دوا انت

★

کے گوشایت ہک ء ہاتر ء دانکے
 کیت پہ ایردستان کجام بودیگ
 اشک اگاں آسے پمنی چماں
 کس نہ کنت باور کہ گسوانی
 پہ بلوچستان ء کجام ورنہ
 شر بچار آزمان ماہ ء اے استار
 بڑگیں راج ء دنت چمشانکے
 کنت اوپار ء وارت تیلانکے
 دگنیا درد ء ارس ء آزمانکے
 دوستی ڈروگیں مہر ء کسمانکے
 ہمل ء پیم ء جت بہ کنت پانکے
 چہ گماں سرریچیں نبشتانکے

تو اگاں برجان پہ وتی راج ء
 چو کہ سکرآت ء جت کتیں گوانکے

مال ۽ مستی ۽ مہ سزایت چو ہر ۽ ہزکاری
مرد ۽ نامرد کنت سد نالت ترا نیزکاری
اُشتر ۽ پیم ۽ بکنت ہرچ بلوچ دیر چاری
واجہ ایردست ۽ بکنت جان ۽ جکر یکرندے
دُریگتے راج بہ بیت شیر ۽ شکر یکرندے

یکے بال انت چہ کل ۽ یکے ۽ داک انت سینگ
یکے اوپار کنت دگہ یکے ۽ باز انت کینگ
یکے بچکندگ انت پہ یکے ۽ سرم انت بینگ
دو دیار ہک ۽ ہلاریں اوں بہ ور یکرندے
دُریگتے راج بہ بیت شیر ۽ شکر یکرندے

کوہساراں بہ چرایت ایمنی ۽ ہرچ ٹیٹل
سبز ۽ آباد بہ بنت وژدلی ۽ گوں جنگل
لاپ ۽ شوہاز ۽ مبات کودکی پادے ترامبل
سر بہ بیت مٹے گور ۽ نیکانی نپر یکرندے
دُریگتے راج بہ بیت شیر ۽ شکر یکرندے

کس مہ لیکایت وت ۽ بس مزن زریاتے
پہ بدی کس مہ جنت پہ ہج کس ۽ جھلیں چاتے
برجان نیم راہ ۽ مہ ڈروہات کس ۽ وت براتے
ہج کسی پادان مہ لگات اے تپر یکرندے
دُریگتے راج بہ بیت شیر ۽ شکر یکرندے

★

پچ بہ بنت پگر ۽ دُریگتے بستگیں در یکرندے
دُریگتے راج بہ بیت شیر ۽ شکر یکرندے

کس منی ڈیہ ۽ مہ دنت انت پہ بدی چمشانکے
ہج ایردست ۽ مہ دنت کس چہ شد ۽ تیلانکے
ماہلاں گوشت مہ کنت کس پہ ردی یک دانکے
بات بنگیج مٹے بودشت ۽ سپر یکرندے
دُریگتے راج بہ بیت شیر ۽ شکر یکرندے

کینگ ۽ زہری ۽ زمزیل بیات انت سندگ
مرتگیں مہر گوں اوپار ۽ پد ۽ بات زندگ
مٹے بلوچ راج ۽ ہمک ورنہ بہ بیت وانندگ
ہرچ دل ۽ مہر ۽ بہ نندایت ہر یکرندے
دُریگتے راج بہ بیت شیر ۽ شکر یکرندے

★

توکل ءِ کوں بنت مڑاھداری ءِ جوهان سج ءِ زاگ
گل بہ بئے دھکان پتو کیت ہامین ءِ گتراگ
مرمراکیں رژن ءِ شہم ءِ لہمیں ہُپے کشت کنت
شیہ شپاں شیہ گوات ءِ دیمپان آنت وپا ءِ شپچراگ
ہمبلاں بے سَنَت ءِ بے پَتی ءِ جہندم کنزات
ناتپاکی ءِ کروتکک چاکر ءِ گوہرام ءِ پاگ
گلزمین ءِ سَمپاں یات انت ہازیں کمبرے
کے کے ءِ تَزینت مستیں دژمنانی ہور ءِ واگ
مرد ءِ نامرد شَر ءِ گندگ وت وتی پچار بنت
ایرت چاری ءِ گوں زاہر بنت ماں انزاراں گراگ
ارس بنت هوت ہمل ءِ جم وھدے کہ کاینت ہیال
مکران مھکنج ءِ زہم جنگی ءِ امیتانی شاگ
برجان آجوئی ءِ راہ ءِ ہون ریتکک مہتران
گوں تئی ارساں چون پلک شود بنت پولنگانی داگ

★

ساہ ءِ سر پہ ترا کر بان مکھیں مات منی
سیت ءِ نپ بے ترا تاوان مکھیں مات منی
سرمنی پُرتکک ءِ بچکند اتگ ءِ تو کرتگ
گوں من دراجیں شپاں دیوان مکھیں مات منی
چونیں چونیں من ءِ گل داتگ ءِ وت بیتگئے تو
سکی ءِ سوری ءِ دیمپان مکھیں مات منی
گُرانیں گُرانیں اڑ ءِ جنجال چتور تئی دست ءِ
یکبر ءِ بیتگ آنت آسان مکھیں مات منی
پہ وت ءِ شَر بئے یکرچے من ءِ یات کنئے
تو من ءِ گوشت برو ہوان مکھیں مات منی
دگہ دل سیاہیاں بل تئی من ءِ سک کاینت یات
وش وشیں پتکگیں نان مکھیں مات منی
کیت مہنی گوشاں دنیگا تئی ہما شیرکنیں گوانک
اینگو بیا او منی برجان مکھیں مات منی

★

ملک مئے واجہ نہ مجیگ آنت دُرست
دل پہ درد تو بگوش کدیگ آنت دُرست
منکر ء سر پہ جاہلی داتگ
راستی ء سرپد ء سہیگ آنت دُرست
بد گوش آنت بلے دوست بنت مارا
چوں کناں کہ منی وتیگ آنت دُرست
شست سپا کت وت ء را نوکیناں
بس میاربیار پیسریگ آنت دُرست
چہ تئی اوبادگان او ماتیں وتن
کم بلوچ آنت زہیگ زہیگ آنت دُرست
تو چہ پولنگاں پاک ء پلگارے
یک پیک تئی ردی منیگ آنت دُرست
سوتکگ آنت لوگ ء کشتگ آنت کودک
برات گھار اے منیگ ء تئیگ آنت دُرست
گل نہ براہایت گلامیں ہچ راج ء
پہ کے ء پرچے جیگ پہ جیگ آنت دُرست
گریوگ انت ہر کس پہ وت ء برجان
پہ وتن کے گوشایت کمیگ آنت دُرست

★

چہ تو من وش گمان اتان دان زیک ء پیریگ ء
گون تو من زان پہ زان اتان دان زیک ء پیریگ ء
او مرچیگیں سوهو ترا بلکیں بہ بیت یات
من تئی اوں ساربان اتان دان زیک ء پیریگ ء
آ ہمبلان شموشت پہ آہانی ہاتر ء
من پراہیں آزمان اتان دان زیک ء پیریگ ء
گپتک مروچی پہ بدی منی نام تئی دب ء
منی واستا جی ء جان اتان دان زیک ء پیریگ ء
او کوڑھیں جھان من باهوٹاں مانش ء
گون لچھاں برجان اتان دان زیک ء پیریگ ء

ہما بنامی ء وژنامی ء دنیا انت مٹیک ء تئی
 نہ مٹینگ وت ء ہر چیز ہما ڈول ء ہما داب انت
 نیس زیرانت تئی دست چہ منی موردانگ ء دمکان
 منی دست چست کنت وھدے ند ء تاکے شوہازایت
 ترا وتی بیٹک ء گنداں منی تو دیم پہ دیم ء ئے
 پہ دابے نشتگ ء سرجاہے ء گوما تگہ دانگ
 رگ ء بندبند ہون ء ٹرمپ ٹرمپ ء گون ہوارئے تو
 تئی نیک ء بد ء ہرچ سکی ء سوری ء من گوناں
 منی ہرچ لچہ ء الہان بنگیچ انت چہ تئی نام ء ترمپ
 منی ناڈراہی ء تنگدستیانی رازدارئے تو
 کجام بدواہان تئی کبر ء سرون ء لک اٹگ ڈروگے
 من تئی کبر ء تہ ء گلاں منی توک ء توئے زندگی
 ترا کہ موہ رست یکروچے پمن پاتیایے بوان

پاتیایے بوان

(ندا فاضلی ء رندگیری ء)

تئی پرس ء نہ داراں دوست
 نیاراں موتک من پر تو
 من ء ستک ء یکین ء باور انت تو زندگیے انگت
 تئی بیرانی ء راستیں ہبر شنگینت ڈروگ بندان
 آ تو نہ انتے یک ہشکیں تاکے آت کہ سست چہ ٹال ء
 منی چم انگت ء تئی ڈروشم ء زندان ء بندیک انت
 من ہرچے کہ بگندان ء ہماراں دوست
 منی ہمراہے تو سہت ء دمان ہرچ گام ء گونے تو

ہمے کرپاس ء کون نیزگار دوچ آنت پر وت گد
 بھر ء بانگ اش کن آنت مردم وتی ستران پوش آنت
 بلے او ماہ تئی سر ء وهدے کہ من ایرکت پاد
 نے اد ء بلکے دیستوں نے کالکے کرپاس ء
 جہندم کرپاس ء اد ء آپ ء گوات ہم نیست آت
 جھلک ء برزگ آت ڈل ء ڈوک آت بے تواری آت
 منی ودار ء آت آنت پد ء برهنگیں آدم زادگ من پہ آیاں ببراں ماہ
 تئی نور ء پوشاکاں
 چہ تئی نیمگ ء بنی آدم ء ٹیکیش کنان آہم شرمندگ آت
 من اوں پشومان ء پشل وهدے من رست ء چنکے ڈوک شہارات
 پہ ایشاں، ماہ اگاں تئی سر ء دست کپتیں یک کالکے کرپاس

چہ پشومانی ء پشلی ء من رکات کتک آت
 کون ڈل ء ڈوک ء نہ دوتکگ کس ء پچ ء پوشاک
 کون ڈل ء ڈوک ء نہ دوتکگ کس ء پچ ء پوشاک

او منی بہت ء آزمان ء گوش کنوکیں ماہ
 اشکتک من کہ یک پیرزالی تئی تہ ء نشتک
 جنت ہزار سال آنت کہ یک بلکے کرپاس شرایت
 چہر بریسرایت کون کرپاس ء بیم کنت بندیک
 گوش داشت آنت من ہمے گپ داں مزن بوتان
 ونٹ ء دربرت من یکروچے ہیال ء کپتان
 تئی گور ء مچ بیت پینوک ء باز بیت کرپاس
 پڑم ء پینوک ء چہ سرریج بنت تئی ڈاک ء ڈن

بيرچند ءُ ڪهنوج ءُ سيريك ساه مني
 جاشڪ ءُ زراڻساد ءُ ڀنت ارواه مني
 ڪون دزآپ ءُ زابل انت لوڪ جاه مني
 مڱيڪ انت هرمزگان بلوچستانان من

نڪش انت ڪرد بلوچ شيرزالاني تني
 مهرڪڙ شاهد ٺه هزار سالاني تني
 ڪوهين ڪتبه انت ڪنجيس ڪالاني تني
 چڪ انت مني ڪرمان بلوچستانان من

نيمروز ءُ هلمند مني چند ءُ جهڪير
 شالڪوٽ ءُ ڪيچ ءُ پنجگور دل ءُ تاهير
 سند ءُ ڪلرشانڪ ءُ من ءُ نيل انت زهير
 داں ڏيره گازی هان بلوچستانان من

واش ءُ تپتان ءُ پهرڪ مني پونز ءُ چم
 ڪنجيس سراوان سرياز ءُ مني راست انت ڳوم
 ڳه ءُ لاشار ڪون ڪسرڪند ءُ بنت انت سرجم
 په چهبسار ءُ ڪرمان بلوچستانان من

بلوچستان ڳوشايت

راج ءُ دل ءُ ارمان بلوچستانان من
 مني ارزشت ءُ بزان بلوچستانان من

ڪوروش بن لاد انت مڱيڪ ءُ تني پجار
 پٺ ءُ پول بڪن برو البرز ءُ چار
 شهنامه پردوسي ءُ ڪالان ڳوش بدار
 باسڪ انت مني ڪيلان بلوچستانان من

چه بازيں تيلانڪاں درد ۽ دوراں من
سد جاه ۽ چنڊ چنڊ ۽ ٿپ ۽ ٿوراں من
ناتپاڪي ۽ دست ۽ سڪ نزوراں من
رنج ۽ گم ۽ ديمپان بلوچستاناں من

اے مني پنت ۽ سوچ انت تو بوان ۽ دربر
گوں وت برات ۽ مديڪي بمبئي تو شير ۽ شڪر
گڙا دنيا تئي ڪلام بيت او جان ۽ جگر
راست گوشايت برجان بلوچستاناں من

راج ۽ دل ۽ ارمان بلوچستاناں من
مني ارزشت ۽ بزان بلوچستاناں من

★

وهد ۽ جت وتي جار چه واب ۽ پاداڻ
شنگ اٽڪ بامسار چه واب ۽ پاداڻ
گنجين بلوچستان بديں بدواهاں ڪت
پنجاب ۽ چمدار چه واب ۽ پاداڻ
چڙڪي ۽ نام ۽ زانگ بنت دنيا ۽
جامگ ۽ مٺي شلوار چه واب ۽ پاداڻ
گپ گپ ۽ شت گنجين گوادر مٺي دست ۽
روگ ٽيگ انت چهبار چه واب ۽ پاداڻ

★

اشک نہکت کس ء کیل ء کیاس انگت
مہر ء کسہ نہ انت ہلاس انگت

من مباتاں تئی مسکین ملگور ء
کیت منی دستاں بو ء باس انگت

ہو دنیا نہ کنت کس ء باور
کے کے ء دوست انت بے کساس انگت

ڈروک براہدار انت سمبھایت ہر روچ
تھلیں راستی انت بے لباس انگت

شیکرے تو ء من گلاماں تئی
کہ نیاتکگ منے وھد ء پاس انگت

مرتگ ہر جاہ بلے بلوچ ء گور ء
ناتپاکی ء روک انت آس انگت

واہگ ء ڈرچک ء روتگاں برجان
بُرگ انت کینگانی داس انگت

چہ بنگیج ء بوت آنت بھسا پسہ ارزانی
میسر ء شمنے سردار چہ واب ء پادائ
روباہ ء بکشوشگ ء چکر منیک ء شمنے
ہوناں پسہ ہینار چہ واب ء پادائ
ترکینتک بیسا بے تھیریس باہنداں
کوهیس دل ء ہیسگار چہ واب ء پادائ
ہرچ تپاکی ء کار ء راہ ء دیوال آنت
گسو تبیس گدار چہ واب ء پادائ
برجان ء یک تھل ء انگریس گالے زیر
زرد ء وئی پردار چہ واب ء پادائ

★

گوں تو بلوٹاں من اگاں ہور توریے دگہ
 پیداک بیت یک مشکل ء مجبوریے دگہ
 میلانک ات ہما لنجیں شپ ء سیاہیں تھاری
 آرتگ گم ء سیہ گواتے ء تاموریے دگہ
 لوٹات کہ چیردیاں وتی گھنیں نزوریاں
 دنیا ء دست کپت منی کمزوریے دگہ
 لوٹاں ستر کہ چہ ترا نزیکتر بیاں
 پمن ودی بیت دردے دگہ دوریے دگہ
 تو آتکگئے مئے بے وسیں ارسانی موکگ ء
 لوٹایت ترا نامداری ء مشہوریے دگہ
 یا رب پھل بکن مئے گناہاں تو رہم بکن
 یکے نہ گٹایت کیت انت سک ء سوریے دگہ

★

باریں بلوچ تئی گار انت سر ء ہوش دنیگا
 تئی نیمگ ء دنیا نہ کنت دلگوش دنیگا
 آراج شت انت ماہ ء سر ء او بلوچ تو
 وت برات ء گوں گٹگیرئے ء وتکوش دنیگا
 گوہرام ء چاکر ء ردیں رہشونی ء بچار
 مئے راج ناتپاک انت ء دلپروش دنیگا
 آرتگ وتی دل ء تب ء تئی دژمن ء ترا
 تو بے توار ء نشتگئے ہاموش دنیگا
 بُنشیز ء سرپد انت وتی آریائی آہمنش
 یات انت بلوچاں کوروش ء داریوش دنیگا
 راج ء ببارت منزل ء سرکنت تئی دل ء
 پیداک نہ بیت پرچے ہما جوش دنیگا
 آجوئی ء گار انت منی مرواردیں ہیال
 سہتے نباں چمائی پراموش دنیگا
 برجان وژدلیانی لڑتاں شمش
 تھلیں گمانی کدھاں تو نوش دنیگا

مرچیں سہب ۽ سمین ۽ گون کے ۽ ہیسکارانگ
باریں کٹی ٹوہنیں دگہ ٹپے کدینتگ یکے ۽

درد ۽ ذراج کشیں شپانی بل تو جست ۽ مکن
دل گون بے تھیریں باہنداں ٹرہینتگ یکے ۽

ہیداں جانشود آت برے زگریں زمستانی شپاں
بےوسی کرماگی نیمروچاں ڈرہینتگ یکے ۽

کون وئی شہزانتی ۽ مائیں زبان برجان بگوش
سرجمی ۽ سیمسراں آرنگ رسینتگ یکے ۽

★

پہ امیت ارساں گون یک رڑنے بلینتگ یکے ۽
واہک ۽ درگاہ دوشی ژامبلینتگ یکے ۽

بزگیں چہ بلبل ۽ پریاتاں بازیں گل پہ تو
وشبو ۽ براہداری ۽ کرومگ سرپینتگ یکے ۽

گلزمین ۽ ہاتر ۽ گون لچھاں رب ۽ در ۽
ارس بشامی درد ۽ پیم ۽ شلینتگ یکے ۽

ہو مہ کشات شومیں دھر ۽ تبد ۽ سوچاکیں لوار
پہ گومے امیت ۽ دنیا سمبھینتگ یکے ۽

من ء بے وسی ء نیام ء ہرایت یکے مرچی
دوئیں جیک پہ جیگیں دیریں جلیں نیمروچ ء ٹاک انت

ہما زند ء زگریں روچ انت کہ تھار انت پہ منیکی
برے دژمنی ء ڈن انت برے دوستی ء ڈاک انت

دگہ ہقلے نہ گنداں نے کمرے ہمیشکا
چو سمنی ء سریگ ء منی دل اوں چاک چاک انت

اگاں کس نہ منایت توریں من ء باور انت او برجان
کہ چو مکہ ء قرآن ء منی مکران پاک انت

★

من ء بل جست مکن تو منی کسہ دردناک انت
کہ اے جاوراں دنیا منی راج ناتپاک انت

نیاں تازیے چہ ڈن ء مئے نیاتکک ہچ ٹکے
گلیں مکران مئے جند ء وتی سرڈگار ء ہاک انت

منی دردان کس نہ پیتکک وتی لب ء اے زمانگ
منی گوما سک دیرانت کستیک ء جنگ ء جاک انت

بدواہ ء دست ء بژن انت پہ ہسد مئے راجدپتر
چو بلوچ ء گلزمین ء چنڈ چنڈ ء تاک تاک انت

برز انت ہمیشکا شان بلوچ ء
 مات انت بلوچستان بلوچ ء
 مہر ء مڑاھداری مئے کارانت اوست ء اوپار مئے پجار انت
 سک وش انت دیوان بلوچ ء
 برز انت ہمیشکا شان بلوچ ء
 مات انت بلوچستان بلوچ ء
 تو کہ وتی کت وانگ ء زانگ تئی بنت دُستیں گنج ء ہزانگ
 بیت وشاک مہمان بلوچ ء
 برز انت ہمیشکا شان بلوچ ء
 مات انت بلوچستان بلوچ ء
 البرز ء گر دانکہ مزن ہور تاجینتک ما الکاپ ء بور
 چار دیرگوست ء بوان بلوچ ء
 برز انت ہمیشکا شان بلوچ ء
 مات انت بلوچستان بلوچ ء
 وھد ء مہ گوازین پہ بے واکی یکجاہ ہمشور نند پہ تپاکی
 کنت توسیپ برجان بلوچ ء
 برز انت ہمیشکا شان بلوچ ء
 مات انت بلوچستان بلوچ ء

بے وس ء ارسیں چم کے ء ونتگ
 شے مرید ء نہونت کیا ء
 ہر کس ء ونت وشدلی ء کتاب
 واجہ ہدر ء ہوں درنہ برتگ ہچ
 سرجم ء زگریں گم کے ء ونتگ
 اشک ء سیہ مار ء دم کے ء ونتگ
 بہت ء شومیں کدم کے ء ونتگ
 زند پہ کیگ ء گوم کے ء ونتگ

جست بکن بابا آدم ء برجان
 ارش ء لوھ ء گلم کے ء ونتگ

هزار واهشت ۽ مرگ ۽ گيش بڙن انت
گل ۽ وشاڻڪي ۽ ذراهي سرآڻڪڪ

منه راج ۽ گنج داتڪ يا هدا تو .
تپاڪ ۽ هور ۽ يڪجاهي سرآڻڪڪ

من چي بگوشاں اميت ۽ اوست ۽ واستا
مني سٽڪ ۽ تئي الاهي سرآڻڪڪ

وڀا ۽ راه ۽ تهناڻين مساپر
گون ساھڪ ۽ تئي همراهي سرآڻڪڪ

او برجان نوکين سھب ۽ بام ۽ داتڪ
په دلشياھي شپ ۽ شياھي سرآڻڪڪ

دل ۽ بوجيڪ ۽ بيگواھي سرآڻڪڪ

اميت ۽ گڏسري واهي سرآڻڪڪ

سپر رڙن ۽ په وش ۽ وڙدلي گوست

ڪم ۽ راه ۽ تھارماھي سرآڻڪڪ

مبات بے واک منوگر ڪه انگت

بداني مستين گمراهي سرآڻڪڪ

نزوراں من اگاں دنيا ۽ توڪ ۽

ڪجام شاھي تب ۽ شاھي سرآڻڪڪ

★

مڑاھ ء منگہ ء ملک ء سکندری پُرشنگ
منے جھد ء توکل ء دیم ء کلندری پُرشنگ
من انجیں سیمسرے ء رستگاں تو باور کن
کہ منے پکیری ء دیم ء لونگری پُرشنگ
مرید ء مہر ء جہان ء اے دود پزینتگ
داں هستانت هانلے دنیا ء چاکری پُرشنگ
گوں پاک دامنی ء انجیں لج ء بالک هست
کہ آئی ء دیم ء همک ماہیں سومری پُرشنگ

★

نان ء امیت ء شدیگ ء گُریٹ ء هکرات واپ کپت
تئی ند ء بودشت ء راستی ذروگ لکرات واپ کپت
چاکر ء زھر ء مرید ء داگ دات آنت بند ء بوگ
بےوسی تهنائی ء گوں وت هرکرات واپ کپت
گوشت کے ء من سے شپ ء إشک ء سبک ء دربران
واھک ء راہ ء هما گامے نهکرات واپ کپت
گرک پرچے بارت پساں شپروچ دل ء جیڑات شپانک
شوانگ ء کہ شوانگی ء راز سکرات واپ کپت
ما ہمیشکا ناتپاک ء بزگ ء درپہدریں
کسمت ء منے داستان ء گم کہ لکرات واپ کپت
اے چتوریں راز ء اسرالے منی سر پر نہبیت
باور ء بےاوستی ء دامن نهچکرات واپ کپت
من هم هیراناں همے گپ ء کہ راج ء سوھوہ
وہدے کہ رھدربری ء دود سکرات واپ کپت
برجان پرچے آگھی ء راستی ء گپ ء جنوک
زیک هرام ء دو دپارڑے کہ پلکرات واپ کپت

★

(تنز)

مئے ملک ء برے وھدے کہ ووٹ بیت

مئے بوھیری سر و تسر ء بوٹ بیت

ستاد ء رويس ما تو نندیس پہ گوم

مئے وردن پد ء چاہ ء بسکوٹ بیت

اے واجہ برندہ بہ بیت امبری

گڑا سرجم مئے واھش ء لوٹ بیت

تو ووٹ دات اگاں پتو ھچ ئے نہ کت

چہ شرم ء تئی دیم ء کپایت موٹ بیت

مئے نیزگاری ء نز ء مگیمی پنڈان انت

مئے شکر ء دیم ء گوں کسری ء کیسری پُرشَتگ

من نذر باتاں سید ھرچ تئی گالے ء دیم ء

منی ہیال ء منی پگر ء شائری پُرشَتگ

پہ ننگ ء گیرت ء نکشایت مدام شیرزالی

اے رپک ء ٹکی ء مکراں گوں موجری پُرشَتگ

منی نزوری ء نزیک ء شکر انت اللہ ء

تئی ذروگیں ھرچ تگ ء تاچ گروھیری پُرشَتگ

وہا ء نام کت بنام مہتر ء برجان

پمیشکا مرچاں گوں مندران اے مہتری پُرشَتگ

لچی داسی ووٹ ۽ نہ اوشت آنت جگر
ہما اوشت ایت کہ کیسگئے نوٹ بیت

چہ ووٹ ۽ چہ رند جہ نیارایت آ بس
وزیر ۽ گزیرانی باہوٹ بیت

ترا کارے کپتگ تو در گیتک اگان
کنت سُنٹ ۽ گون نوداں دپئے چوٹ بیت

او برجآن ہما ووٹ ۽ اوشتات کنت
کہ پاگ ۽ پراڈو گون واسکوٹ بیت

کموکے انگت دل ۽ دار
(فیض احمد فیض ۽ رندگیری ۽)

کموکے انگت دل ۽ دار نیگ آنت جاوڑ
انگت زوراک۽ شہماتاں بہسگ دو سے روچ
انگت بے واری انت اوپار بکن دیر بچار
مٹیک ۽ تئی دست ۽ چہ پچ گپتگ آنت وھد ۽ وئی واگ
کموکے انگت بہسگ درد ۽ ستم ۽ اندوہاں
وئی پت ۽ پیرکی ہنکین ۽ درآمد من ۽ تو
جند بندیک انت ۽ سسا ۽ سما اوشت آماچ
پگر پادبند انت ۽ گپتار ۽ زبان کبل آنت کبل
مارا شاباش انت مٹے ہپشت ۽ آپرین بیات
زند مٹے ہاتر ۽ نیزگاری ۽ لگیں پاگ انت

کموکے انگت دل ء دار هلاس انت گم ء شپ
کموکے جل کہ رژنائی پتو پیداک انت
کموکے انگت دل ء دار کہ نزدیک انت سھب
کموکے انگت دل ء دار کہ بام ء داتگ
کموکے انگت دل ء دار دگہ کموکے بس
کموکے انگت دل ء دار دگہ کموکے بس

وهد هر روچ همے پاک ء چه دزایت چنڈے
بےوسی لوٹایت وتی برھنگی ء چیر بدنت
نی بلے گوش بدار شر بچار شر ہمار
زلم ء زوراکی ء پشکپتگیں دو سے روچ انت
کمو اوپار بکن کموکے اوپار دگہ
بیا کہ بدواھی وتی گڈی سیمسراں رستگ
گشت ء کوش ء همے ہونواری ء روچاں تو بچار
سرشکین کپتگ انت بے باوری زریات ء کلات
بزگیں روچانی تیلانکاں تپاکی آرتک
مرچاں مجبوریاں گیشتر وتی تب مٹھتگ
نی تتی منڈراں گوں نہ بیت راج منی ریپینگ
سستگ انت بے وسین ایردستی ء ترس ء زمزیل
راجی جھداں وتی منزل کتک چماں اندر
چہ بُن ء شنکراں گوں لیٹ اتگ انت منجیں کھیر
ماہیں گوناپ ء تتی وهد ء لگتمالی ء ٹپ
تتی ورنائی ء چار روچیگیں ایرچیگی ء کم
ماہکانیں شپاں تتی بے وسین چیہال ء تتی گوانک
دل ء مجبوری ء ورنائی ء دلپروشیں توار
تنک آتکک گوشے پہ بے وسان پُراہیں آزمان
بازیں ہوناں گوں زمین ء دگہ رنگے آرتک

سیاہگ ۽ نہ منوکانی نام ۽

کینگ ۽ کورم ۽ وتی گپت دب ۽ تام کے ۽
پہ ہسد آرتگ ہزار وتسریں الام کے ۽

مپت ۽ ناہودگ ۽ مچینگ آنت تو بُند ۽ بناس
دلاں کپکپ کنان انت تئی ہوسناکی ۽ داس
ناپاکی ۽ گوں کشات تو بہ گش نام کے ۽
پہ ہسد آرتگ ہزار وتسریں الام کے ۽

داتگ بد زردیاں نریانیں تب ۽ کئی چنگی
تو بہا زرتگ وتی ہاتر ۽ وت بے ننگی
کت کدی بے بنیں باوستان گوں ہزام کے ۽
پہ ہسد آرتگ ہزار وتسریں الام کے ۽

★

پہ منتواری من گوشت ۽ مکن کت
گل ۽ الام کہ ہد ۽ چہ ڈن کت
اے ٹھل ۽ ناز ۽ گرام ۽ داب رب ۽
کت آنت ہور جوڑ ماہیں گل بدن کت
گروناک ۽ پد ۽ بے رہمی ۽ گوں
گل ۽ ہر روچ دلے مزواک ۽ پن کت
بلاہ انت اشک اگان کمبہت گیشتر
منی اوپار ۽ چانیکاں مزن کت
گوش آنت مارشت ۽ نام انت لچہ کاری
کے ۽ شت زرت نارشت ۽ نغن کت
ہزار شکر انت یا اللہ تو کہ
بلوچستان منے ماتیں وتن کت
سید تئی سیاہگ ۽ کولیکاں گوشت نے
ترا نامدار او برجان من کت

ما نزانٹ

مٹے چوش ہلاس بیت سپر ہدا گواہ انت ما نزانٹ
ادء داں کیت رسایت ہبر ہدا گواہ انت ما نزانٹ

چو مارا گوشتک اش مدام تپنگ کتاربند بہ بئیں
کے ء کن انت درپہ در ہدا گواہ انت ما نزانٹ

چو مارا گوشتک اش کہ بس بہ بیت آسے روک کنک
سچ انت کئی دل ء جگر ہدا گواہ انت ما نزانٹ

تپاک بہ بئے کہ دیمتر ء تباہی انت تباہی انت
جہان ء گوانک جت ستر ہدا گواہ انت ما نزانٹ

دیم پہ دیم انت پد ء یکبرے نیکی ء بدی
چہ ایشاں کس نزانٹ ایرجیگ بیت کے باریں کدی
زانگ ء اشکریں دریا ء جنگ گام کے ء
پہ ہسد آرتک ہزار وتسریں الام کے ء

سنٹیں پگراں گوں بگوش کئی پت ء سردارئے تو
وتی ہاکشانی ء دنز ء مجاں وت گارئے تو
کرتک شہزانتی گوں بے زانتی ء بنام کے ء
پہ ہسد آرتک ہزار وتسریں الام کے ء

دیر انت دنیا ء گوں رپکاں ترا جاہ آورنگ
پھر ء مکاری ء ذروگاں تئی بلاہی برنگ
بستک بے آبییں سراں بے بنیس بہتام کے ء
پہ ہسد آرتک ہزار وتسریں الام کے ء

ڪوروش گون البرز ۽ بے شک ۽ تڻي شياد انت
آريائي مهرگر تڻي بيھ ۽ بنياد انت
راستي هميش انت دنت پميشڪا ساھ پھ مهمان ۽
جي بلوچستان تڻي وشين واھگ ۽ الهان ۽

اے وتن من شيھ مريداں تو مني هاني
من گنوڪاں پتو باور ڪن پھ ايماني
تو من ۽ چڪاس توريں جنگ ۽ هرچ ميدان ۽
جي بلوچستان تڻي وشين واھگ ۽ الهان ۽

چو گوشت اش ڄم بند به بنت ۽ دستان زهم برهنڪين
سدائيت ڪجام برات ۽ سر هدا گواه انت ما نزان

گمان نه ڪت ڪه شياد تڻي پھ ڪ سلام اليڪي ۽
دينٽ مارا آس ۽ چر هدا گواه انت ما نزان

نموانگ ۽ نمرانگ ۽ نه پهمگ ۽ تهاري ۽
شيء مرانيت سد نپر هدا گواه انت ما نزان

تو هرچے گوشتگ ما ڪتگ مني نوبت ۽ مني باريگ ۽
وت ۽ ڪنڙي تو ڪور ۽ ڪر هدا گواه انت ما نزان

مهبيت ڏيھ مهبيت راج مهبيت مهر ۽ دوستي
چه ڪار ۽ ڪاينت مال ۽ زر هدا گواه انت ما نزان

او برجان ما پھ بے وسي نه چاراتگ نيس ماراتگ
نزانين ما هراب ۽ شر هدا گواه انت ما نزان

گوشايت ۽ گريت شانتل چنت سال انت
 دو تاڪ انت دل چه دلبنده نهال انت
 اے روج سال انت ۽ شپ ڪرن انت بيلان
 په گوشدارگ ڪم ۽ ڪسه دو ڪال انت
 جهان ۽ ڪنڌ ڪنڌ ۽ تڪاڻ پتو
 نزانتيون ڪه مني منت شمال انت
 منيگ ۽ تتي بدي ۽ شرياني
 همڪ جاه ۽ مروچي ڪپ ۽ ٺال انت
 دو ڪام ۽ شت نه بڻي تو به منيگي
 اے تتي زانت انت ۽ تتي پگر ۽ هيال انت
 ڪلوه پدريچ ۽ سربيتگ منيگ ۽
 پميشڪا چه ڪل ۽ دل نيم بال انت
 بلوچاني ميار ۽ ڏوه چي انت
 ڪون دنيا ۽ مني يڪين سوال انت
 او راج تتي ديمروي ۽ زانت ۽ بودشت
 ڪون پهران زات ۽ زريات ۽ زوال انت
 ڪه اينچو درد ۽ ڪولنج ۽ ڪم ۽ رند
 دنيا ڪا زندگ انت برجان ڪمال انت

هوت همل ڪلمتي يا بيت مير ڪمبر
 يا ڪه شهسا سيد مني راج ۽ رهدربر
 تتي همڪ پرزند سرگوستگ نپ ۽ تاوان ۽
 جي بلوچستان تتي وشين واهڪ ۽ الهان ۽
 بيا بلوچ راج ڪون تپاڪي ۽ جنين ڪامه
 بيا ڪون اوپار ۽ دئيس دنيا ۽ پيگامه
 ايمني هڪ انت بهرسايت بايد هرچ انسان ۽
 جي بلوچستان تتي وشين واهڪ ۽ الهان ۽

چم ۽ پونزئي تو بلوچ ۽ مکھیں مات نه
 دانڪه دنيا هست شالا ڪم مگندانت نه
 په تتي توسيپ ۽ اے لچه لڪا تگ برجان ۽
 جي بلوچستان تتي وشين واهڪ ۽ الهان ۽

★

یک نوکیں آہد ء پیمانے کنیں بیا
پد ء سہل ء دگہ ترانے کنیں بیا

اگان نیت نزور انت نیکراہ ء
دل ء شریں مسلمانے کنیں بیا

نہ کٹوکیں گم ء گرماک ء روچ ء
ھیالان گوں زمستانے کنیں بیا

نزانتکار ء کسان پگرانی واستا
وت ء را برزیں آزمانے کنیں بیا

★

سد رند ء ترا گشت کہ مردم دودیمی انت
منی گپ تو شمشت کہ مردم دودیمی انت
انوں نہ انت کرن ء زمانگ شگوستگ انت
تو پرچے وت ء گشت کہ مردم دودیمی انت
سنگے ء آسنے نہ کت یا رب تو پر چی ء
چو شیشگ ء دل پرشت کہ مردم دودیمی انت
یک آت دل ء زبان ء ہبر دائم ء من ء
گم ء آسیاب ء ذرشت کہ مردم دودیمی انت
من بے گناہاں واجہ منی گپ ء پسو ء
دست بے مئے سر ء مشت کہ مردم دودیمی انت
ہج ء ہمیشکا حاجی ء گوں آپ ء زمزم ء
گد ششت انت دل نہ ششت کہ مردم دودیمی انت
برجان گوں توکل ء وتی ماہ ء گور ء رسات
تو زان ئے چون لگشت کہ مردم دودیمی انت

★

گمانِ انت کہ وپا ۽ راہِ اِشک ۽ ناچِ پرماٹک
گوشِ انت کہ آزمان ۽ ماہِ اِشک ۽ ناچِ پرماٹک

سدو کیا ۽ هانی شیہمرید ۽ نیست هج بستر
گنوکیں مهر ۽ هرچ همراہِ اِشک ۽ ناچِ پرماٹک

گلیں بی بی هوا ۽ دان ۽ ورگ ۽ کسو ۽ پیسر
بہشت ۽ آدم ۽ ارواہِ اِشک ۽ ناچِ پرماٹک

اے منوک ۽ غنوکانی هوریک ۽ گون منجار ۽
دو روچ ۽ واہگ ۽ درگاہِ اِشک ۽ ناچِ پرماٹک

نزانان محشر ۽ روچ ۽ چہ پیم ۽ کنت او برجان
اے دنیا ۽ کدا ۽ شاہِ اِشک ۽ ناچِ پرماٹک

بہ دنت تاهیر بے تاهیریاں گون
پد ۽ پرمھریں دیوانے کنیں بیا

هسد ۽ کینگ ۽ کستان بکنت گار
وپا ۽ انچیں الھانے کنیں بیا

گون زیکیں روچ ۽ ما مردم نہ بیتیں
وت ۽ را مرچی انسانے کنیں بیا

کت انت کپکپ دل زھمیں زبان ۽
نی لبز ۽ گالان درمانے کنیں بیا

پہ مهر ۽ مڈی ۽ واستا وت ۽ را
گون اوپار ۽ نگھپانے کنیں بیا

او برجان واہگ ۽ نام ۽ پہ ایرجیک
دگہ اشکندیں ازمانے کنیں بیا

★

تئی گروناکی ء راست انت انگت ء پر نیست کچ
 بہت ء پکر ء جنگ برجہ انت دنیا ہچ پہ ہچ
 ہور گوارانت دگنیا ء مئے ہچار بے بہتی ء
 راج ء تلکار بستگین لنتاں پہ یک ٹرمپے مہرچ
 کوک مٹیک انت شیر ء شیلانچ ء دگہ ڈنی ورانت
 پہ گلامان گنج ء نام ء بھر بیت آپشک ء سچ
 برات وت وتی برات ء بدواہی ء ڈرستان پیسر انت
 کپتک الکاپ ء ہمیشکا دژمن ء دست ء مئے درچ
 پیریں ہپتارانی داشتگ پرس تو اینگو ہچار
 کرتگ انت دیہاں لگتہال راج ء شیرکین شیرمچ
 تو وت ء پھریز چہ پولنگاں او برجان بلے
 واہگانی کشک سرریچ انت چہ چڈ ء مین ء لیچ

★

تہاری شنگ انتگ بیا بیا بہار ء سہب نزیک انت
 اُمیت ء بام ء دانگ مئے ودان ء سہب نزیک انت
 بکر مستہاگی بے کاسد بدئے اے مزدو ء ڈرستان
 مئی راج ء ہمک اُمیتوار ء سہب نزیک انت
 پہ توکل سستگ انت ایردستی ء زمزیل مئے ہوریک ء
 لگتہالیس دگہ باز بزکار ء سہب نزیک انت
 بہ سوچات ناتپاکی ء ء پرس ء پتراں پیچرات
 بہ تہمارات گل ء مہر ء توار ء سہب نزیک انت
 تہاک ء ہیرواہی ء بکنت کارے کسے برجان
 ہما مئے جہدکارین سرمچار ء سہب نزیک انت

دروگ بندگ ء مکاری تئی سیاست انت
هرچ بدکار ء سلکاری تئی آدت انت
روچے سد بر ترا سدھزار نالت انت

چہ منے ڈیہ ء درا یل بدئے گوادر ء
من نہمناں ترا من نہمناں ترا

ہیل کتگ ما گم ء رنج ء دل سیاہی ء
گندگیں دنیا تئی مست ء گمراہی ء
دست نہ کشت تو چہ منے راج ء بیگواہی ء

ہال دے لاگیں ہر ء بزدلیں رستہ ء
من نہمناں ترا من نہمناں ترا

بان ء بادگیر ء کاپر منی پُرشگ انت
دل جگر پپ بڑناں گوں پیلشتگ انت
تو گچینی منی زانتکار گُشتگ انت

گوشت بلوچ شائر ء ہور گوں میرکمبہ ء
من نہمناں ترا من نہمناں ترا

دژمن

(حبیب جالب ء رندگیری ء)

لڈے نے بوچے نے چلے نے پونے نے
ٹگے نے ٹیکے نے دزیں رہشونے نے
کس نزانت انت ترا باریں چونینے نے

وتسریں مستر ء من گوشاں سد بر ء
من نہمناں ترا من نہمناں ترا

بل گریب گوں وتی ارساں گیروشگ انت
کارپد تئی نزورین ء سَرین پُروشگ انت
دزیں روباہ انت تئی نام بکشوشگ انت

ہال بدئے چکبر ء گوں تئی راجدپتر ء
من نہمناں ترا من نہمناں ترا

★

اے وتن او مکھیں مادر منی
 جی پہ تئی پادآیگ ء گوادر منی
 گلزمین تئی چنکے ہاک ء ہاتر ء
 نذر بات انت پتو سد بر سر منی
 من ستر تئی نیمگ ء مہ کنناں کمار
 کاینٹ پتو ڈرستیں راہ ء در منی
 ساہگ ء ہوریگ ء کد بنت سرجم ء
 ڈرچک ء شاہ ء لمب ء تاک ء بر منی
 ہچ نہ دیست اش بید ء بڑن ء بزگی
 کد کن انت وتوا جھی بزگر منی
 دیم ء دیوال وت وتی برات انت بڑن
 دست منیگ انت سینگ ء ہنجر منی
 تولگ ء روباہاں گشت انت نر مزار
 گپ ترا پرچے نہ کنت باور منی
 ملکیت تئی منت انت ساہ ء مہ سند
 آجوئی ء گندگ ء پیسر منی
 من چہ پیم بیایاں پتو برجان گوشایت
 سرجمیں راہ اش جتگ ڈنگر منی

★

زند تیلانک وران انت ء سپر اوشتاتگ
 چست بوتگ چہ دل ء لٹاں ہبر اوشتاتگ
 ہست انت سرسبز ء بلاہیں من ء باگے بڑن انت
 پہ ردوم زیرگ ء ہرچ ڈرچکے ء بر اوشتاتگ
 چنت ہزار سال انت کہ دنیا منی سیل ء چارایت
 پاد پیش کپتگ انت بہمانگ انت سر اوشتاتگ
 دوستی ء سیادی ء پہ گڈگ ء واستا دیر انت
 کینگ ء کست ء مدام تیزیں تہر اوشتاتگ
 کئی ودار آت کہ ہمک رہسر ء ہر روچ برجان
 پہ کے ء جیگنے کتگ ارساں گوں تر اوشتاتگ

★

ڪے ڪے ءِ دات ڪنت وتواجهي په وام ءِ بدل
منه واري ءِ گون هجبر نهرسريت وشي ءِ گل

وت به سندن يڪبرے ايردستی ءِ زمريلاں بهچار
داں کجا روت ءِ کپريت شپ جتیں چمدار ءِ چگل

تو تپاڪي ءِ مڃن گپ ءِ ترا زيب نه دنت
بل وتي ٿگياں پادا چه مني ديم ءِ ٿگل

درد ءِ ذراجکشين شپاں چو که من ءِ جد واب آنت
يکے شانتل دومي دل سيمي زهيريگيں نل

اينچو پهمينگ ءِ رند اون شهسسا تتي
ليک آنت کم زانت په رد سرپدي دستونک ءِ گزل

گر من ءِ ايرجيگ کن آنت پونگس ءِ دريپانچ بلے
ديم ءِ ديوال بنت جهداني مدام پون ءِ چل

★

ستگ ءِ برتگ آنت جگر راج ءِ

يک آنت دلجم به بنے هبر راج ءِ

دار پاداں وتي دلاپئے تو

نوڪي بنگيج آنت مئے سپر راج ءِ

مرچيگيں سگي باندا وشي دنت

گم مکن نان آنت هشک ءِ تر راج ءِ

بل وتي جست ءِ پرساں او تولگ

چينچو گارانت سروکيں سر راج ءِ

همبل هم سئتي ءِ باور کن

پچ بينت درستين راه ءِ در راج ءِ

پيل ءِ گوش ءِ پترتگ چو مور ءِ

گوم هراب آنت مني ستر راج ءِ

زيڪ سيد بوتگ مرچي برجان آنت

گون وتي لچهاں نپر راج ءِ

★

ہاکشانی کنگ لاپ سیری ء پد ء   نرڈاتگ واجھی ء میری ء پد ء
 ہو مروچاں اے ہر آبیے نہ انت   زرتگ روباهی دگہ شیرى ء پد ء
 جار شنگ انت پہ ڈیہ ء مردماں   باجو ہنگیچ کنت ہک زیری ء پد ء
 دل ہزار چنڈ ء آت پیش ء منی   منے جگر سپت گم ء تیری ء پد ء
 پہ تپاکی ء نزاںاں پرچی ء   ارز ء دزبندی انت بوہیری ء پد ء
 دژمن ء سدکی ء دلجم مہ بنے   براتاں پرما انت منے گنگیری ء پد ء

من نزا انت برجان ی کروچے گل ء
 جاہ جنت اشک سراں پیری ء پد ء

۱. شیرے ء ۲. تیرے ء ۳. بوہیرے ء

★

نہ گٹ اتگ منے گم ء درد ء داستان انگت
 منی زمین وتیک انت نیں آزمان انگت
 چہ بازیں نالگ ء پریاتاں دُرستان دم برتگ
 کپوت گوں کوکواں کنت کسوے بیان انگت
 بہ بوتیں گندئے دگہ یکے مرتگ آت دیریں
 مناں تئی کوہیں گم ء درد ء دیمپان انگت
 بلوچ تپاک نہ بنت ہور نہ بنت یک نہ بنت
 کپا انت منے گوشاں ہمے کچلیں شکان انگت
 منے کپ تور اتگ انت واجکار ء چو گوشتگ
 نہ بیتگ پرچی ء بُرگ منی زبان انگت
 نزا انتکاریں تو ناسرپد ء بچار برجان
 من ء گوشا انت پلانی وت ء پلان انگت

★

چو کاجو ۽ چو نہنگ ۽ من ہار باں کایاں
من باندہ ہرج بلوچ ۽ توار باں کایاں

مروچی یکے یاں بلے توری او ماتیں وتن
پہ راج ۽ ہاتر ۽ من سدھزار باں کایاں

امیت ۽ توم ۽ پمیشکا دیاں گوں ارساں آپ
وہا ۽ زید ۽ من سبزیں کشار باں کایاں

ایبتک آنت کاسم ۽ پازل اے گپ ۽ دربرگ ۽
من آبد ۽ سید ۽ رازدار باں کایاں

تئی ماہیں ڈروشم ۽ دیدار ۽ من چو وشبو ۽
مدام گوں سہب ۽ سمین ۽ ہوار باں کایاں

★

بے وس ۽ ارسیں چم کے ۽ ونتگ
شیہ مرید ۽ نہونت کیا ۽
ہر کس ۽ ونت وژدلی ۽ کتاب
واجہ ہدر ۽ اوں دم نہ برتگ ہچ

جست بکن بابا آدم ۽ برجان
عرش ۽ لوح ۽ قلم کے ۽ ونتگ

★

وڑدلیاں گوں جنیں زار ترا باور کنت

گل مروچی کنت گماں گار ترا باور کنت

مندرۂ پنڈاں تے دست چکا اگ آنت ملا

سنگت آنت کاہرۂ دیندار ترا باور کنت

★

من و ہچے نیاں تو داتگ سرۂ تاج منی

گوں ہزار گنجیں نپۂ سیتاں توئے باج منی

برمشۂ ماتۂ پتو بانداں کشک گیشینگ

بیا او وژنامیۂ زیروک بلوچ راج منی

چو هوت ہملۂ جیندۂ نذر باں پہ وتن

چو میر کمرۂ سبزیں سگار باں کایاں

ترا گمیک بکنت یزدگرد دگہ رندے

پتو من زہمجنیں سیہ سوار باں کایاں

چو دادشاہۂ برے اکبر بگلیۂ نامۂ

پہ تیکی تیرۂ تہنگۂ کتار باں کایاں

من کول داتگ ترا کہ مدام بدواہۂ

پدانی سوچکۂ تبدۂ لوار باں کایاں

او گلزمین من مرتاں گوں ہوناں زگریناں

تنی سمبھینگۂ من ڈرچکۂ دار باں کایاں

امیتۂ اوستۂ گوں برجانۂ گوشایت تو باور کن

گوں راج لچھاں من بڈۂ بار باں کایاں

★

تٽي بيٺڪ ۽ مرچي ڪنيس ديوان گُڙومبي
 من شير جنا تو گزله بوان گُڙومبي
 جت چڪ ۽ جنينا من ۽ په بيلڙ ۽ تانوک
 تو ڪارئي پمن ڊاڪٽر ۽ درمان گُڙومبي
 من پتو پد ۽ وانگر ۽ نارشت ڪه گُرادا
 تو پمن ۽ تيموشي پچئي نان گُڙومبي
 من پکنڪ ۽ بوارينا پسي يا ڪه دو ڪڪڙ
 تو اُستره پمن ڪنئي هر جان گُڙومبي
 دانڪه من ۽ يات انت تو مدام وت شد ۽ مرگئي
 تو گشتگ مدام پمن ۽ تاوان گُڙومبي

★

پهم ٿڱ اے ڪپ هو ما چنت سد سالان چه رند
 مئي اميت ۽ دهل جه جنت ڪهريں ڏڪالاں چه رند
 زهڪي گوازي ڀي نه انت ڪه ليبلب ۽ پتو ڪيت
 وڙدلي ۽ ڪيت منزل بازيں جنجالاں چه رند
 ما دپي دوست ۽ دلي دوستان زانيں چو مچار
 بيت بنگيج هرچ چاله ڏڙمن ۽ چالاں چه رند
 ڪار ۽ بيگواه بيت پميشڪا بزگيں ڪيچ ۽ چنال
 شنگر ۽ تاڪاں اوں ڏروه انت مهڪميں ٿالاں چه رند
 تهترين ۽ چه گوجاں يڪروچي من تٽي روتگاں
 تو نه بئي برجاه وتي بن بيهي اُنڌالاں چه رند
 مست ۽ تڙدوڪيں تٽي بور ۽ پاداں گڏاں په تپر
 تٽي ڪميت ديم ۽ نه جنزاييت هڪوئيں نالاں چه رند
 جزم زاناں ڪيت آ روچ بيت هر جاه ۽ گوشڪ
 وش نه انت برجان هچ ڪال چه تٽي ڪالاں چه رند

★

پندل ۽ ريڪاڻ زدگ ڪت تڻي وتي پگر ۽ هيال
 او غنوک تون نه ديستگ مني بودشت ۽ ڪمال
 تو ڪوڻ اشتاپ پلرات ڇه من اميتاني بهار
 من په اوپار هلاس ڪت ڪم ۽ ڪهريس ڏڪال
 ڇه ڪجام نيمگ ۽ ڪيت باريں وپا ۽ واهند
 من ڇه هرچ نيمگ ۽ پروشتگ وتي لوگ ۽ ديوال
 سنج ۽ سساء ابيد دي مروى چون بيت تو بگوش
 تو ڪه سودا ۽ ڇه پيسر اگاڻ وارتگ بنمال

دنيا ۽ ڪس ۽ وار نه دات تو په پليندي
 تڻي ڪار ۽ ڪيت هراب ڪنت شيتان گزومبه

مرچي مني پس ۽ ڪه برئي باندا تو ڪارئي
 يڪ سنجين ڪميتي ڪوڻ دو نريان گزومبه

اے رندي ڇه نادرهي ۽ من پادبياياں
 تو پمن ۽ گوڪي ڪنئي ڪربان گزومبه

انڇو بگوشتيں بلڪيں دل ۽ آپ بوارتيں
 هر گپ ۽ تو گوشئي ڪه په ايمان گزومبه

تو ليز دات من ۽ مني سر ڪوڻ ترا بستگ
 تڻي درد ڪنت مرچي پد ۽ دنتان گزومبه

برجان گوشايت ذروگ مه بند شر نه انت پتو
 تو دائم ۽ شوناتگ انت مهمان گزومبه

گوئذویں بالاچ شہید ء نام ء

جیڑانِ اتاں دل ء گوں کپتاں من ترانگ ء
دوشی هیال ء دپتر ء دل لگات وانگ ء

ورنا بہ بیت پیر بہ بیت یا کہ کودکے
بالاچ ء نام ء راست انت کہ ترسایت زمانگ ء

★

پہل بکن او وتن من تئی ہک آدا نہ کتگی
بلے اے راست انت من ہجر ترا بھا نہ کتگی

او واجہ تئی وڑ ء اے زند ء دو سئیں روچاں
من ہج تمرد چہ ترس ء وتی ہدا نہ کتگی

نذر ء کولیگاں سید ہاشمی تو پہ دابے
زانت ء زانشت ء گوں گیشینتگ انت راج ء جنجال

گیشتر منوک باں ہاوند ء من وھدے چاراں
چون پھریزاتگ انت ابرم ء نازرکیں نہال

تو گوں بوھیری ء گرماگ ء زمستان ء بچار
رد ء بند داتگ انت چون رب ء روچ ء ماہ ء سال

ہرچ برزی ء بلاہی ء تمردی ء رند
رد مکپ ناگت ء یکرچے بیت بنگیچ زوال

ہرچ ساھدار ء اد ء نوبت ء باریگے رست
من بیاں تو بہئے توریں یا بہ بیت کیچ ء چنال

مکنت دست ء نروت کس مچش لیت مہ کل لیت
 کہ کرونا ہترنا کیس یک چالبازے
 ہمک نوکیں احوال ء گوشدارگ ء رند
 کرونا ء ڈیسان روت دزغ بازے
 دو ماہ ء چتور یکے لوگ ء بہ نندایت
 مکنت جہندم ء شومیں لاپ ء شوہازے
 تو برجان ماسکے اگان لوٹنے پہ وت
 کون پیشاں برو درہگیج گیڈ ء دازے

کرونا

کرونا بن ء بیہ ء یک نرگرازے
 کہ انچش نزانٹ منڈیں مات ء نرازے
 کچک پیشی ء مشک ء ہوریک ء چین ء
 ورانت ہرچ سرفندہ جان ء گوشت ء پہ نازے
 دلاپ انت ہر کس مسیتانی توک ء
 کرونا ء ترس ء نوان ایت نمازے
 گوش ایت انت اروپا کون آمریکا ء ہور
 بورات روچے نہ رند ء سیرک ء پیازے
 کتاش بند توپ ہیران انت ملا
 بدنت چونیں پنت ء بکنت چونیں وازے
 اے کمبہت ء ہوپ ء سرود و تسر ء وت
 کون پشانک ء راگ ء جنت لیمپشک ء سازے

پیریں مات

آہے کشاریت دردے مارایت کسہ کارایت
مٹیک ء تئی گپاں گوشدارایت کسہ کارایت

پمن باندات انگت گھتر بوت بکنت
هر روچ یک امیتے دارایت کسہ کارایت

اینچو بزگ ء دلسیاہی ء انگت ہم
راج ء واستا راہے چارایت کسہ کارایت

ہیران باں من باز بر ء کہ چو اوں بیت
روکروک ء منی چماں چارایت کسہ کارایت

★

زند ایردست ء گژن ء ہوشامگ
سہ شپاں رژنہ زانت کدی بامگ
چنت ہزار سال انت مٹیک ء تئی گوستگ
پگر پادبند ء زند بے تامگ
شیہمرید ء جست کن بگوش چون انت
واہگ ء راہ ء گامے ء گامگ
کرتگ انت بدواہاں وتی نام ء
مئے بلوچی پیراھن ء جامگ
اوہ پہ ڈروگ بند ء زار چشین زر ء
چم بہ بنت جھل ء دپ بہ بیت آمگ
آپ کت کوہے ارس ء آپاراں
سینگ ء سنگیں دل نہ بیت رامگ
دربہرگ بیت انت تو اگاں بوانے
چہ منی چماں زند ء سرنامگ
ہچ مکیم ہزگار نزانت چون انت
بزگ ء واستا وامے ء وامگ

کجاات

کجا جھندمات پرچا اینکو نیات
شما راستیں گپ ۽ جنوک درست کجاات

منی درد ۽ اندوہاں کمو ہمار تو
کم ۽ کسو ۽ یکبرے گوش بدار تو
ہمے ڈیہ ۽ نیکراہ ۽ نیکمرد ۽ بیار تو
منی سوتککین میتگان پیش بدار تو

مدام سکی ۽ سہت ۽ دور ۽ جئات
کجا جھندمات پرچا اینکو نیات
شما راستیں گپ ۽ جنوک درست کجاات

مہر ۽ واہگ ۽ وھدے گپ ۽ کنت بنگیج
مسک ۽ مہلب ۽ دن آتارایت کسہ کارایت

چو اوں بیت بچکند ۽ گریوگ کنت گتگیر
ارسان پھک کنت ۽ شاکارایت کسہ کارایت

کنت انت درگوز ردیاں مٹیگاں ہرچ رند ۽
بس وتی جند ۽ ڈوبارایت کسہ کارایت

باریں کجام درد ۽ دریا ۽ مات منی
بارت وتی ارساں اوکارایت کسہ کارایت

وتی اوپار ۽ مہر ۽ سارتیں ساہگ ۽
منی درستیں پیلان پلکارایت کسہ کارایت

مکھیں مات ۽ بنگپ ۽ چارات برجان
پہ رد ۽ بند گالاں کتارایت کسہ کارایت

کہ نگہت پہ دگران ء شوم پہ وت ء ات
کجا جہندم ات پرچا اینگو نیات
شما راستیں گپ ء جنوک درست کجات

وت ء را پہ تازی ء ناماں تو گشتک
وتی جند ء شہدیں زبان ہم شمشک
پہ مئے دوداں راست انت تو دنتان دُرشتک
بلوچ راج ء گیشتر چہ تو اوست پُرشتک

گوں رپک ء ہنر نی وت ء وت گللات
کجا جہندم ات پرچا اینگو نیات
شما راستیں گپ ء جنوک درست کجات

وتن یک انت مئے نیست کس ء ہج شکے
مئے راج یک مئے دود یک
مئے سیاہک اوں یکے
پد ء پندلاں گوں مجن مارا ڈکے
مہوانین دگہ ذروگ ء نوکیں سبکے

مدام چپ ء چوٹات دل ء چہ دگات
کجا جہندم ات پرچا اینگو نیات
شما راستیں گپ ء جنوک درست کجات

نہ گندان من دودایے بندایت لانک ء
سر ء سر گوزایت سمی ء یکیں گوانک ء
کدی کیت هوت ہملے چو شپانک ء
بجنت بزگ ء بیوسیں راج ء پانک ء

چی ء بہتبار ء چی ء بدوپات
کجا جہندم ات پرچا اینگو نیات
شما راستیں گپ ء جنوک درست کجات

کدی اشکنگ بیت بگوش واہ ء زار مئے
کسی گوشاں نہ کپایت پرچے توار مئے
ہمک لوگ ء پرسینگ انت مات ء گوہار مئے
نہنگ ء شپ ء روچ تچایت ہون ء ہار مئے

پہ ڈینگ ء گمواری ء پیسر ء ات
کجا جہندم ات پرچا اینگو نیات
شما راستیں گپ ء جنوک درست کجات

فلسطین ء کشمیر ء پہ ژند ء پندئے
مسلمان ء پگر ء کنئے چین ء ہند ء
وتی راج ء بربادی ء تو نہ گندئے
چتور پلپٹایت میانجی ء مرگ ء زند ء

★

گوں تھکی ۽ سرجم کتک ایمان شما حسین
 ماں سجدہ ۽ وتی سر کتک کرہان شما حسین
 ہتاد دو نہر گوں ہزارانی لشکر ۽
 دنیا دلیری ۽ گوں کت ہیران شما حسین
 باجو نہ بنیں لکوری نہ منیں ما کمتری
 ہمراہاں دات شہادت ۽ پرمان شما حسین
 راستی ۽ ذروک ۽ میانجی ۽ ایردست چے بکنت
 مشکل کتک پہ مردماں آسان شما حسین
 پہ امت ۽ محمد ۽ اسلام ۽ ہاتر ۽
 ماں کرہلا ۽ بوتگات دیمپان شما حسین
 مستاگی انت پہ سیاہیں شہانی مساپراں
 روک کرتک چراگی گوشرایت ہرجان شما حسین

گوزایت ہرجان ہر ڈولیں سکی ۽ سوری
 کہ باجواں آبیے نہ زانتک لکوری
 اے ہکشوشک ۽ چکر ۽ مور توری
 مدام کارایت بڑن انت پہ راج ۽ نزوری

شما وننگ دربرنگ چو بلبل ۽ ات
 کجا جہنم ات پرچا اینگو نیات
 شما راستیں گپ ۽ جنوک درست کجات

★

بیا مرادانی دلجمیں سوہو
او بلوچستان بازیں ورنایاں
چو بھشت ء کنت کھچر ء زیداں
مجلس ء دیوان ء مڑایانی
چپ ء چاگرد ء ہند ء جاہانی
دشتیاری گوں کنزک ء چہبار
او منی پدریچ اے منی سوچ انت
تو کہ گرماگ ء گوزلینے چش
مہربانی انت پاکیس ہاوند ء
کس کسی پریاتان نہ کنت دلگوش
کس نرانت اش چون مرتگانت باریں
راز ء اسرالاں جوانی ء پھتو
پہ ترا گاڑینتک وتی چوٹو
گون نہییاں کیت دورسریں کاجو
مہتریں ہوتانی گلیں کوچو
چہ بن ء بیہ ء واجہ انت باہو
جانشو ء میدانی زرانت مزرو
کنت ہرابکاراں من من ء تو تو
چون زمستان ء تئی گوزایت چلو
ذروت ء ذرہباتے کیت اگاں پتو
ہر کس پہ زر ء دہدہ ء جو جو
واہگ ء راہ ء سمی ء سمو

شر ہیال ء دار بزگیں برجان
گون کس ء ہجر تو مہ کن گلو

★

داشت کنت اشک ء کے وکاب شیلان
ہج وڑ ء ہج پیم ء نہ منایت مئے
ہمت ء راستی ء گوں یکروچے
گندگیں دنیا من اوں چکاساں
بازیں کیاہاں دل وتی ششتک
مہر دودانی سندایت زمزیلاں
دل کلامی ء منذر ء توجیلاں
راج گلینایت مستیں نریلاں
تو کشئے داں کد مہر ء کندیلاں
چہ سدوانی بارگیں ڈیلاں

گار ء بیگواہ انت بزگیں برجان
مسکیں ملکور ء چنگیں چوٹیلان

واجہ اے منی راج و بس گموار پکے آت
 واجہ ما سید و کدر نزانت دانکہ زندگی آت
 واجہ تو من و بکشراگ آت کوریں باورے
 بڑن انت مروچاں چم پچ آنت کوریں باور و
 واجہ تئی مہر و دوستی و کسہ کجا شت آنت
 واجہ منی و زندگی برباد بیت و شت
 واجہ مدام میتگ و زہکاں ہم من و گوشت
 واجہ و بگوش واب منی سہ گوات و برنگ آنت
 واجہ تو بیا دمانکے منی جاوراں بچار
 واجہ پہ مارا کس دگہ نیست بس توئے
 واجہ من زانگ و یاں کہ جوانی بے نہ بوتگ
 واجہ تو من و مانداشتک من و ت و نہ سوتک
 واجہ بکن یک کارے دوا ہیر بس مہ کن
 واجہ مہ کن و ت و را چو بے ہرمش و بے توار
 واجہ چہ بازیں گریوگاں کور بوت آنت منی چم
 واجہ توئے کہ مورے ہم گوشاں تئی نوارت
 اوپار کن اوپار و بر تو گوشت شیرکن انت
 واجہ من نک اتگ منی گور و ہچ پش نہ کہت
 واجہ بچار یزیداں کتگ دیمروی چتور
 دل پھک کپتگ آنت شب و روچ ماں سجدہ و

کوریں باور
 (افکار علوی و زندگی)

واجہ منی دزبندی و آرز و تو گوش بدار
 واجہ مروچی من دل و گہاں گوشاں ترا
 واجہ مروچاں ڈیہ و منی جنگے بنا انت
 واجہ اے دُرستیں شرکار مرت آنت چہ شری و
 واجہ ہلاپگری لیتک منی کسی گور و
 واجہ منی پکر و سسا سُبک ترات آنت چہ و
 واجہ ما باز گشت پہ تو و ت اوں مرتکیں
 واجہ نہ دات اسپر من و بس تو زہم دات
 واجہ من و مدامی و بہتام بستک اش
 واجہ اے زات و زریات و مارا تباہ کت

★

دل پریشان مہ بنے نوکیں شہر ء   وژدلی نیست سرجمیں دھر ء
انچو ونڈونڈ ء بھر ء بانگ بوتان   من نہ کپتان تشے وتی بھر ء
کے منی بہت ء سہل پرما ایت   کون من ء زہر انت باریں کتی زھر ء
راستی تہل انت گوشتک پیرینان   سنگتان پہ مہ بندایت کس پھر ء

گٹ ایت ہر چیز گڈسر ء برجان

کال پر بندئے پرچے دل کھر ء

واجہ بچار لہتے ء ہر چیز وتی کتک
واجہ بچار لہتے ء دست پھک ہالیک انت
واجہ تو دنیگا اوں منی راج ء سوہوئے
واجہ دنیگا اوست منی پھک نہ پرشتک
واجہ بلوچی شہدیں زبان ء ہم در ببر
واجہ بلوچی نام ء دوداں وتی بکن
واجہ منی زبان ء اوں گپ ء ہبر بکن
واجہ بلوچی سیاہک ء رژن ء ودی بکن
واجہ تو وتی مکتب ء بوانیں سیاہک ء
واجہ اے راج یکر وچے چہ تو جست کنت

★

بکن توکل بدنئے یکرندے دنیا ء اے پیگام ء
 وتی درستیں گم ء درداں بکن مرچی منی نام ء
 پہ تو نذریگ باں کولیک یکرندے من ء چکاس
 من تئی بھر ء چشماں درستیں گمانی کچلیں تام ء
 من چاراں چونکا امروز گوں تو ناروائی کنت
 لپاشایت ڈیہ ء گم چون کیت ترا تئی زند ء هرچ کام ء
 وت ء وشبہتے لیکان من ہما روچی کہ تو بیائے
 گوں توجیلاں من دزیچاں ہیوگی مہکمیں دام ء
 گدارے بیا منی کل ء تو یکرندے چتو چاراں
 پلڑایت تئی راج ء گم کیت چونکا تئی زرد ء ہوشام ء

★

اے گپ ء سرجمیں دنیا سہیک انت
 بلوچستان بلوچانی وٹیک انت
 جہان ء ماہ دست گپتک منی راج
 دنیا کا چنڈے نان ء پہ شدیک انت
 منی ڈیہ ء من ء ہج مستری نیست
 منی پت پادہ پادہ مات بے سریگ انت
 بوپساں چوں چہ ترس ء رسترائی
 کہ بے دروازگ انت کس بے دریگ انت
 نہ پرینتک ما تچکیں راہے ء راج
 میار تئیک انت باریں یا منیک انت
 ما کاریں زات ء زریاتانی توک ء
 پلانی کئی زہیک انت کئی زہیک انت
 مہاتاں شت دگہ راجی سروکے
 پد ء پلیں بلوچستان گمیک انت
 مروچی اے سوال ء پروشت ہرجان
 بلوچ گوں ہرات ء پرچے جیک پہ جیک انت